

ТЕРЕМ-КРЗ
ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ-ВАРНА ЕООД
Тел: +359 52 814 410; Факс: +359 52 814 400; office@kz-fa.com; www.kz-fa.com

Годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Годишен финансов отчет

За годината, завършваща на 31 декември 2020 г.

„ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ-ВАРНА”ЕООД
гр.ВАРНА

Съдържание

Годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Отчет за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход

Отчет за финансовото състояние

Отчет за промените в собствения капитал

Отчет за паричните потоци

Пояснителни бележки към финансовия отчет

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

за годината, приключваща на 31 декември 2020 година

В хиляди лева	Бележка	ОДИТ 2020 BGN '000	2019 BGN '000
Приходи	3	16 141	11 638
Други доходи, нетно	4	1 018	656
Разходи за материали	5	(3 834)	(2 694)
Разходи за външни услуги	6	(4 323)	(3 574)
Разходи за персонала	7	(9 689)	(8 544)
Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи	12,13	(1 146)	(1 310)
Капитализирани разходи и разходи за материали за собствени нужди	7а	14	2
Промени в запасите от незавършеното производство		594	1 045
Други разходи, вкл. и освободени провизии	8	(154)	(204)
Загуба от обезценка на търговски вземания и договорни активи	2.19.4.		
Печалба/(загуба) от оперативна дейност		(1 379)	(2 985)
Финансови разходи	9	(64)	(100)
Финансови приходи	10	44	164
Печалба/(загуба) преди корпоративни данъци		(1 399)	(2 921)
Разходи за данъци върху дохода	11	15	(71)
Печалба/(загуба) за годината		(1 384)	(2 992)
Друг всеобхватен доход за годината			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата			
Преценки на задължения по планове с дефинирани доходи	12.22	(169)	(32)
Друг всеобхватен доход/(всеобхватна загуба) за годината		(169)	(32)
Общ всеобхватен доход/(всеобхватна загуба) за годината		(1 553)	(3 024)
Друг всеобхватен доход/(всеобхватна загуба), отнасящ се към:			
Собствениците на предприятието майка		(1 553)	(3 024)

Отчетът за печалбата или загубите и другия всеобхватен доход следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 6 до 69 гр.Варна, 10.03.2021 г.

Управител: **ПАНАЙОТ СЛАВОВ**
(.....)

Съставител: **ВЛАДИСЛАВА СТОЯНОВА**
(.....)

Финансов отчет, върху който е издаден одиторски доклад с дата: 18.03.2021 г.

"ОДИТ КОНСУЛТ МД" ЕООД

Одиторско дружество

Управител
Мария Даскалова, д.е.с.

Регистриран одитор, отговорен за одита
Мария Даскалова, д.е.с.

"ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА " ЕООД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2020 година

В хиляди лева

	Бележка	31 Декември 2020 BGN'000	31 Декември 2019 BGN'000
Активи			
<i>Нетекущи активи</i>			
Имоти, машини и съоръжения	13	9 928	11 021
Нематериални активи	14	-	4
Отсрочени данъчни активи	15	118	103
Общо нетекущи активи		10 046	11 128
<i>Текущи активи</i>			
Материални запаси	17	3 412	3 060
Търговски и други вземания	18	2 761	4 384
Вземания от свързани лица	19.26	4	27
Парични средства и парични еквиваленти	20	10 244	4 957
Общо текущи активи		16 421	12 428
Общо активи		26 467	23 556
Собствен капитал и пасиви			
<i>Собствен капитал</i>			
Основен капитал		11 598	11 598
Преоценъчни и други резерви		1 774	1 943
Неразпределена печалба (загуба)		2 824	5 816
Печалба (загуба) за годината		(1 384)	(2 992)
Общо собствен капитал	21	14 812	16 365
<i>Нетекущи пасиви</i>			
Пенсионни и други задължения към персонала	22	657	546
Общо нетекущи пасиви		657	546
<i>Текущи пасиви</i>			
Търговски и други задължения	23	8 932	4 679
Задължения към персонал и осигурителни организации	22	1 206	1 098
Задължения за данъци	24	860	868
Общо текущи пасиви		10 998	6 645
Общо пасиви		11 655	7 191
Общо собствен капитал и пасиви		26 467	23 556

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 6 до 69.

гр.Варна, 10.03.2021 г.

Управител: инж. ДАНАИЛ СЛАВОВ

Съставител: ВЛАДИСЛАВА СТОЯНОВА

Финансов отчет, върху който е изписан одиторски доклад с дата: 18.03.2021 г.

"ОДИТ КОНСУЛТ МД" ЕООД

Одиторско дружество

Управител
Мария Даскалова, д.с.с.

Регистриран одитор, отговорен за одита
Мария Даскалова, д.с.с.

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, приключваща на 31 декември 2020 година

В хиляди лева

Бележка	Основен акционерен капитал	Общи резерви	Други резерви	Преоценъчни резерви	Натрупани печалби (загуби)	Печалба (загуба) за периода	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2019 година	11 598	1 192	1 069	(286)	7 664	(1 848)	19 389
Печалба (загуба) за периода						(2 992)	(2 992)
Други всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	-		-	(32)	-	-	(32)
Общ всеобхватен доход за годината	-		-	(32)	-	(2 992)	(3 024)
Разпределения на дивиденди							-
Общо сделки със собственици	-		-	-	-	-	-
Прехвърляне към натрупани печалби/(загуби)	-		-	-	(1 848)	1 848	-
Салдо на 31 декември 2019	11 598	1 192	1 069	(318)	5 816	(2 992)	16 365
Салдо към 1 януари 2020 година	11 598	1 192	1 069	(318)	5 816	(2 992)	16 365
Печалба (загуба) за периода						(1 384)	(1 384)
Други всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	-	-	-	(169)	-	-	(169)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	-	(169)	-	(1 384)	(1 553)
Прехвърляне към натрупани печалби/(загуби)	-	-	-	-	(2 992)	2 992	-
Салдо на 31 декември 2020	11 598	1 192	1 069	(487)	2 824	(1 384)	14 812

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представен на страници от 6 до 69

гр.Варна, 10.03.2021 г.

Управител: ДАНЕЛ СЛАВОВ

Съставител: ВЛАДИСЛАВА СТОЯНОВА

Финансов отчет, върху който е издаден одиторски доклад с дата: 18.03.2021 г.

"ОДИТ КОНСУЛТ МД" ЕООД

Одиторско дружество

Управител: Мария Даскалова, д.е.с. Регистриран одитор, отговорен за одита
Мария Даскалова, д.е.с.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31 декември 2020 година

В хиляди лева

Бележки	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	26 686	20 495
Плащания на доставчици	(9 671)	(10 270)
Плащания към персонал и осигурителни организации	(9 686)	(8 542)
Плащания за данъци (без корпоративни данъци)	(1 567)	(230)
Платени лихви и банкови заеми за оборотни нужди		(6)
Други постъпления/(плащания), нетно	(214)	80
Нетен паричен поток от оперативна дейност	5 548	1 527
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(243)	(144)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(243)	(144)
Парични потоци от финансова дейност		
Плащания на дивиденди	-	-
Нетен паричен поток от финансова дейност	-	-
Нетно изменение: увеличение / (намаление) на пари и парични еквиваленти	5 305	1 383
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	4 957	3 557
Ефекти от преоценки на пари и парични еквиваленти във валута	(18)	17
Пари и парични еквиваленти в края на годината	10 244	4 957

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 6 до 69

гр.Варна, 10.03.2021 г.

Управител: г-ж. ДАНАИЛ СЛАВОВ

Съставител: ВЛАДИСЛАВА СТОЯНОВА
(.....)

Финансов отчет, върху който е издан одиторски доклад с дата: 18.03.2021 г.

"ОДИТ КОНСУЛТ МД " ЕООД

Одиторско дружество

Управител
Мария Даскалова, д.е.с.

Регистриран одитор, отговорен за одита
Мария Даскалова, д.е.с.

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	6
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ НА ДРУЖЕСТВОТО	7
3. ПРИХОДИ	22
4. ДРУГИ ДОХОДИ, нетно	25
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	27
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	28
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	28
7a. КАПИТАЛИЗИРАНИ РАЗХОДИ И РАЗХОДИ ЗА СОБСТВЕНИ МАТЕРИАЛИ	29
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	29
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	29
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	29
11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	30
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	31
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	31
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	34
15. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ	36
16. ЛИЗИНГ	37
17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	38
18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ- ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	40
19. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИЛИЦА	44
20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	45
21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	46
22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	47
23. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	53
24. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	55
25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	55
26. РАЗЧЕТИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА В КРАЯ НА ГОДИНАТА	56
27. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ И БЕЗНАЛИЧНИ СДЕЛКИ	57
28. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ	58
29. КАТЕГОРИИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	59
30. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ	61
31. ОЦЕНЯВАНЕ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ	66
32. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА	68
33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	68
34. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	69

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„ТЕРЕМ - КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД (Дружеството) е регистрирано като еднолично дружество с ограничена отговорност в Република България.

През 2008 г., съгласно разпоредбата на § 4 от Закона за търговския регистър, дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията към Министерство на правосъдието с ЕИК 103882821.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е в гр. Варна, р-н Аспарухово, м-ст Лъджата, п.к. 135.

1.1. Собственост и управление

Основният капитал е в размер на 11 598 340 лв. и е разпределен в 1 159 834 броя дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял.

Едноличен собственик на капитала на „ТЕРЕМ - КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД е „ТЕРЕМ - ХОЛДИНГ“ ЕАД, който е с едноличен собственик на капитала - българската държава. Правата на българската държава, с оглед на отрасловата компетентност, се упражняват от Министъра на отбраната.

Дружеството се представлява и управлява от управителя инж. Данаил Стефчев Славов. За контролор на Дружеството е назначена г-жа Мария Кунина.

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството за отчетния период е извършване на базов и среден ремонт и производство на военна техника, въоръжение и боеприпаси и друго военнотехническо имущество, различно военнотехническо имущество, съоръжения и апаратури и машини, развитие и усъвършенстване на специална и гражданска продукция, услуги, техническа помощ и обучение и други промишлени и търговски дейности в страната и в чужбина, разрешени от закона.

Броят на персонала към 31 декември 2020 г. е 435 служители (2019 г. - 429 служители).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Дружеството, за периода 2015 – 2020 г. са представени в таблицата по – долу:

Показатели	2015	2016	2017	2018	2019	2020
БВП в млн. лв.*	89,362	95,131	102,345	109,743	119,772	118,719*
Реален растеж на БВП*	4,0%	3,8%	3,5%	3,1%	3,7%	(1,9%)*
Инфлация в края на годината	(0,9)%	(0,5)%	1,8%	2,3%	3,1%	0,2%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1,76	1,77	1,74	1,66	1,66	1,75
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1,7900	1,8554	1,6308	1,7082	1,7410	1,6705
Основен лихвен процент в края на годината	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Безработица (в края на годината)	10,0%	8,00%	7,1%	6,1%	5,9%	6,7%

източници: БНБ и НСИ *прогноза на БНБ за 2020 г., източник: БНБ.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

а) изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприето наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС) - приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета (пояснителна бележка № 2.2).

б) действащо предприятие

Стопанската дейност на Дружеството, заедно с фактори, които ръководството счита за вероятни да повлияят върху корпоративното развитие, финансовите резултати и финансовото състояние на предприятието, са посочени в Доклада за дейността на ръководството. Съществените оперативни рискове и несигурности, които могат да окажат влияние върху представянето на Дружеството и тяхното смекчаване, са посочени в пояснителни бележки № 3-27, а финансовите рискове, включително ликвиден риск, пазарен риск, кредитен риск и капиталов риск, са посочени в пояснителна бележка № 30 на тези оповестявания към финансовия отчет.

Към 31 декември 2020 г. Дружеството разполага с парични средства в размер на 10 244 хил. лв., както и договори в процес на изпълнение за период от повече от 6 месеца. От друга страна, Дружеството разполага с нетни текущи активи в размер на 6 177 хил. лв., което създава достатъчна увереност, че Дружеството има необходимата ликвидност, за да отговори на текущите си задължения и изисквания за оборотен капитал. Дружеството е получило подкрепа от компанията-майка и може да разчита на текущи финансови заеми за гарантиране на ликвидните нужди на предприятието през обозрим период от време

През отчетния финансов период (2020 г.) Дружеството не е ползвало правителствено финансиране, като компенсаторен механизъм/мерки на държавата за смекчаване на въздействието на пандемията Covid-19.

Бъдещите финансови резултати на Дружеството зависят от по-широката икономическа среда, в която предприятието работи, в т.ч. и от: очакваният темп на изменение на БВП на страната, от доверието и партньорските отношения с клиентите,

от ценообразуването на конкурентите, от повишените цени/разходите на суровини и материали, от надеждността/стабилността на подизпълнителите и от гъвкавата политика на доставчиците. Covid-19 засили присъщата несигурност в оценката на тези фактори за бъдещето на Дружеството, но ясно изразената политическа воля за модернизиране на Българската армия създават база за по-добри перспективи.

Финансовите прогнози за Дружеството отразяват резултатите, които ръководството счита за най-вероятни, въз основа на информацията, налична към датата на подписване на настоящия финансов отчет. Във всички разгледани сценарии, се очаква Дружеството да е в състояние да изпълни вече сключените търговски договори, като предприятието ще работи с наличните активи, без да използва външно финансиране, а едновременно с това ще изпълнява задълженията си към контрагентите (доставчици, подизпълнители и други) и към своя персонал.

Въз основа на горните оценки и сценарии, ръководството счита, че няма съществени несигурности, които могат да поставят значително съмнение в способността на Дружеството да продължи да работи като действащо предприятие. Тези сценарии са формирали преценка, че към момента на одобряване на финансовия отчет има основателни очаквания, че Дружеството разполага с достатъчно ресурси, за да продължи да функционира в обозримо бъдеще, което е най-малко 12 месеца от датата на този финансов отчет. Поради тази причина, ръководството продължава да възприема принципа за действащо предприятие при изготвянето на този финансов отчет.

в) функционална валута

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2019 г.), освен ако не е посочено друго.

г) мерна база

Финансовият отчет е изготвен на база историческата стойност, с изключение на финансовите инструменти, които се оценени на база преоценена, респ. справедлива стойност в края на всеки отчетен период, както е обяснено в счетоводната политика по-долу, а също така и пенсионните планове с дефинирани доходи - активи на плана, измерени по справедлива стойност. Историческата цена обикновено се основава на справедливата стойност на възнаграждението, дадено в замяна на стоки или услуги.

Справедливата стойност за целите на измерването и/или оповестяването в този финансов отчет се определя съгласно МСФО 13, с изключение на сделки с плащане на базата на акции, които са в обхвата на МСФО 2, лизингови сделки, които са в обхвата на МСФО 16 Лизинг, и измервания, които имат някои прилики със справедливата стойност, но не са справедлива стойност, като нетна реализируема стойност в МСС 2 Материални запаси или стойност в употреба в МСС 36 Обезценка на активи.

д) същественост и сравнителни данни

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или;
- в) рекласифицира позиции във финансовия отчет, когато това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Дружеството е възприело да представя отчета за паричните потоци по пряк метод според изискванията на МСС 7 Отчети за паричните потоци.

Сравнителната информация за 2020 г., представена в отчета за финансовото състояние, отчета за всеобхватния доход и отчета за паричните потоци и отчета за собствения капитал на Дружеството, е тази от одитирания годишния финансов отчет на „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал - Варна“ ЕООД за 2019 г.

Ръководството е приело, че съществени за нуждите на настоящото оповестяване са както функционалните характеристики на отделни статии, така и статии с единична стойност над 13 хил. лв. Останалите позиции се представят обобщено на лицевата страна на отчета.

2.2. Приложими стандарти за финансово отчитане

Дружеството е приложило новите и променени стандарти, които са влезли в сила от 1 януари 2020 г., като тяхното приемане не е имало съществено въздействие върху оповестяванията или върху сумите, отчетени в настоящия финансов отчет.

2.2.1. Стандарти, изменения и разяснения към МСФО/МСС, които са влезли в сила от 1 януари 2020 г.

Наименование	Ключови изисквания и разяснения	Дата на влизане в сила*
Променен в Концептуалната рамка за финансово отчитане	Тези промени включват преработени дефиниции за „актив“ и „пасив“, както и нови насоки за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва да се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани	1 януари 2020г.

	в съответствие с новите изменения в рамката. За да се избегнат нежелани последици, съставителите трябва да прилагат определенията за актив и пасив от Концептуалната рамка от 2010 г. при отчитане на бизнес комбинации по МСФО 3. Ръководството е предприело своевременни действия за актуализиране на счетоводната политика, в сила от датата на прилагане на промените, но това няма да повлияе върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Дружеството.	
<i>МСФО 3 (променен) – Бизнес - комбинации</i>	Този промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес“ и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес“ и за „продукт“, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиента и като се отнеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не. Ръководството прилага измененията перспективно за всички бизнес - комбинации и придобивания на активи, за които датата на придобиване е на или след първия годишен период на отчитане, започващ на или след 1 януари 2020 г.	1 януари 2020г.
<i>Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки</i>	Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост“, посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие“. Т.е. прагът на същественост, влияещ върху потребителите, е променен от „би могъл да повлияе“ на „би могъл разумно да се очаква да повлияе“. Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) „прикриване“ – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключението на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители“ – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе“, което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много	1 януари 2020г.

	информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе“ върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) "основни потребители" – настоящото определение се отнася само до „потребители“, което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Измененията се прилагат перспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. във връзка с актуализираната счетоводна политика, където са отразени тези изменения.	
<i>Изменения на МСС 39 Финансови инструменти, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване и МСФО 9 Финансови инструменти – „Реформа на базовия лихвен процент“</i>	С измененията на трите стандарта се предоставят определени облекчения във връзка с реформата на референтните (базови) лихвени проценти по отношение на счетоводното отчитане на хеджирането. Идеята е, че реформата на предлаганите референтни лихвени проценти на междубанковия пазар (например LIBOR, EURIBOR, EONIA и др.) поначало не трябва да доведе до прекратяване на отчитането на хеджирането. Всяка неефективност на хеджирането обаче трябва да продължи да се отчита в печалбата или загубата. Измененията в МСФО 7 също така въвеждат нови изисквания за оповестяване на хеджиращите взаимоотношения, които са обект на изключенията, въведени с измененията в МСФО 9. Ръководството на Дружеството е отчело промените в стандарта като е актуализирало счетоводната политика, но не очаква прилагането на тези изменения в бъдеще да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.	1 януари 2020г.
<i>Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 - Изменения на МСФО 16</i>	Промените в МСФО 16 са свързани с предприемането на мерки, насочени към облекчаване на неблагоприятните въздействия от Covid-19 върху гражданите и дружествата. Измененията предоставят на лизингополучателите възможност за освобождаване от оценка дали свързаната с Covid-19 отстъпка по наема е модификация на лизинга; изисква се лизингополучател, които прилагат освобождаването, за да отчитат отстъпката по наема, свързани с Covid-19, да става по начин сякаш не е модификация на лизинга; изисква се от лизингополучателите, които прилагат освобождаването, да оповестяват този факт; и изисква се от лизингополучателите да прилагат освобождаването със задна дата в съответствие с МСС 8, но да не преизчисляват данните от предходния период. Този преценка се предоставя за период от 12 месеца, т.е. до юни 2021 г. Промените в стандарта не предоставят допълнителни	9 октомври 2020г. (в сила от юни 2020 г.)

	облекчения за отчитането при лизингодателите. Ефектът от първоначалното прилагане на измененията в МСФО 16 е оповестен по-долу в настоящата пояснителна бележка, като „Потенциален ефект от приложението на измененията в МСФО 16 – мерки срещу Covid-19“ (2.2.1.1.).	
--	---	--

(*приложими към отчетните периоди, започващи на или след определената дата)

2.2.1.1. Потенциален ефект от приложението на изменението в МСФО 16 – мерки срещу Covid-19

Дружеството е страна по договори за оперативен лизинг в качеството си на лизингодател. С оглед на това и тъй като промените в стандарта не предоставят допълнителни облекчения за отчитането при лизингодателите, то приложението на това изменение в МСФО 16 няма да окаже влияние върху финансовия отчет на Дружеството.

Дружеството не е лизингополучател, поради което не се налага да преоценява евентуални лизинговите задължения, като се възползва от ревизирани лизингови плащания и дисконтира същите с първоначално прилагания за лизинга дисконтов процент, което би довело до намаляване на задължението за лизинг. Поради това и Дружеството не признава разходи за лихви по лизингов пасив.

2.2.1.2. Потенциален ефект от приложението на изменението в МСФО 9 и МСФО 7, свързани с реформата на лихвените показатели

Дружеството не прилага политика по хеджиране на валутния риск, тъй като преобладаващите разчети и паричните потоци, които ги уреждат са в български лева или евро. С оглед на това, прилагането на измененията в МСФО 9 и МСФО 7 няма да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.

2.2.2. Предстоящи изисквания и изменения:

Към датата на издаване и одобрение на този финансов отчет са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2020 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството/Група. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и/или финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

Наименование	Ключови изисквания и разяснения	Дата на влизане в сила*
МСФО 17 Застрахователни договори	МСФО 17 е издаден през май 2017 г. като заместител на МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква текущ модел на измерване, при който прогнозите се преизмерват за всеки отчетен период. Договорите се измерват, като се използват градивните елементи на: • дисконтирани претеглени с вероятност парични потоци; • изрична корекция на риска; и	1 януари 2021 г. с отложена дата - 1 януари 2023 г.

	• договорен марж на обслужване ("CSM"), представляващ непризнатата печалба от договора, която се признава за приход през периода на покритие. Стандартът позволява избор между признаване на промените в дисконтовите проценти или в отчета за печалбата или загубата, или директно в другия всеобхватен доход. Изборът вероятно ще отразява начина, по който застрахователите отчитат своите финансови активи, съгласно МСФО 9. Незадължителният подход за опростено разпределение на премията е разрешен за отговорността за оставащото покритие за краткосрочни договори, които често се записват от общото застраховане. Има промяна в общия модел на измерване, наречен подход на "променлива такса" за някои договори, сключени от животозастрахователи, при които притежателите на полици имат дял в доходността от базовите позиции. При прилагане на метода на променливата такса, дялът на предприятието от промените в справедливата стойност на базисните позиции е включен в маржа на договорната услуга. Резултатите за застрахователите, използващи този модел, следователно вероятно ще бъдат по-нестабилни, отколкото в общия модел. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и ключовите показатели за ефективността на всички предприятия, които издават застрахователни договори или инвестиционни договори с характеристики за дискреционно участие. Ръководството на Дружеството не очаква прилагането на тези изменения в бъдеще да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.	
Дългосрочни участия в асоциирани предприятия и съвместни предприятия - Изменения на МСС 28	Измененията поясняват отчитането на дългосрочните участия в асоциирано или съвместно предприятие, които по същество представляват част от нетната инвестиция в асоциираното или съвместното предприятие, но към които не се прилага счетоводно отчитане на собствения капитал. Субектите трябва да отчитат тези интереси съгласно МСФО 9 преди да приложат изискванията за разпределение на загубите и обезценка в МСС 28. Ръководството на Дружеството е отчетло промените в стандарта като е актуализирало счетоводната политика, но не очаква прилагането на тези изменения в бъдеще да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.	1 януари 2019г. СМСС реши да отсрочи датата на прилагане на тези изменения дотогава, когато приключи своя изследователски проект за метода на собствения капитал
Постъпления преди предвидената употреба - Изменения на МСС 16	Измененията не допускат от стойността на даден имот, машини или съоръжения да се приспадат приходите от продажба на артикули, произведени преди този актив да е на разположение за използване, т.е. да отговаря на условията, необходими за да може да работи по начина, предвиден от ръководството. Следователно, предприятието признава тези приходи от продажби и свързаните с тях разходи в печалбата или загубата. Предприятието измерва разходите за артикулите по позиции/елементи в съответствие с МСС 2 Материални запаси. Измененията също така изясняват значението на „тестването дали даден актив функционира правилно“. МСС 16 уточнява, че оценката е дали техническото и физическото представяне на актива е такова, че да може да	1 януари 2022г.

	бъде използван при производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем, за други или за административни цели. Ако не са представени отделно в отчета за всеобхватния доход, във финансовите отчети се оповестяват сумите на приходите и разходите, включени в печалбата или загубата, които се отнасят до произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието и на кои редове в отчета за всеобхватния доход се включват такива приходи и разходи. Измененията се прилагат ретроспективно, но само за имоти, машини и съоръжения, които са доведени до местоположението и състоянието, необходими за да могат да работят по начина, предвиден от управлението в или след началото на най-ранния период, представен във финансовите отчети, в които дружеството прилага за пръв път измененията. Предприятието трябва да признае кумулативният ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция в началното салдо на неразпределената печалба (или на друг компонент на собствения капитал, според случая) в началото на представения най-ранен период от това. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., с възможност за по-ранно прилагане. Ръководството на дружеството е в процес на оценка на евентуалните ефекти от приложението на измененията и тяхното отражение върху финансовия отчет на дружеството в бъдеще.	
Обременителни договори - Разходи за изпълнение на договори - Изменения на МСС 37	Измененията уточняват, че „разходите за изпълнение“ на договор включват „разходите, които са пряко свързани с договора“. Разходите, които са пряко свързани с договора, се състоят както от допълнителните разходи за изпълнението на този договор (например: пряк труд или материали) и от разпределението на други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора (например: разпределение на амортизационния разход за имота, машините и оборудването, използвано при изпълнението на договора). Измененията се прилагат за договори, за които предприятието все още не е изпълнило всички свои задължения в началото на годишния отчетен период, в който предприятието за пръв път ще приложи измененията. Сравнителната информация не се преизчислява, вместо това предприятието трябва да признае кумулативният ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция към началното салдо на неразпределената печалба или на друг компонент на собствения капитал, според случая, към датата на първоначалното приложение. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., с възможност за по-ранно прилагане. Ръководството на дружеството е в процес на оценка на евентуалните ефекти от приложението на измененията и тяхното отражение върху финансовия отчет на дружеството в бъдеще.	1 януари 2022г.
Класификация на	Измененията засягат само представянето на пасивите като	1 януари 2022г.

пасивите като текущи или нетекущи - Изменения на МСС 1	текущи или нетекущи в отчета на финансовото състояние, а не на сумата или на времето за признаване на активите, пасивите, приходите или разходите, или информацията, разкрита за тези елементи. Измененията изясняват, че класификацията на пасивите като текущи или нетекущи се основава на правата, които съществуват в края на отчетния период, като е посочено, че класификацията не се влияе от очакванията дали организацията ще упражни своите права, за да се отложи сетълмента на задължението; пояснява се, че съществуват права, ако споразуменията са спазени в края на отчетния период и се въвежда определение на „сетълмент“, за да стане ясно дали сетълментът се отнася до прехвърлянето от контрагент на парични средства, капиталовни инструменти, други активи или услуги. Измененията се прилагат ретроспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., с възможност за по-ранно приложение.	(През май 2020 г. СМСС публикува проект за експозиция, предлагащ да отложи датата на влизане в сила на измененията за 1 януари 2023 г.)
--	--	---

(*приложими към отчетните периоди, започващи на или след определената дата)

2.2.3. Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2020 г. ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали съществен ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството:

Наименование	Ключови изисквания и разяснения	Дата на влизане в сила*
Позоваване на Концептуалната рамка - Изменения на МСФО 3	Измененията актуализират МСФО 3, така че той да се позовава на концептуалната рамка за 2018 г. вместо на рамката от 1989 г. Добавено е изискването, че за задължения в обхвата на МСС 37, придобиваният прилага МСС 37 за да се определи дали към датата на придобиване съществува настоящо задължение в резултат на минали събития. За такса, която би била в обхвата на налозите от КРМСФО 21, придобиваният прилага КРМСФО 21, за да определи дали задължаващото събитие, което поражда задължение за плащане на налога, е настъпило до датата на придобиване. Добавено е изрично изявление, че придобиваният не признава условни придобити активи в бизнес комбинация. Измененията са в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на първия годишен период, започващ на или след 1 януари 2022 г. Ранното приложение е разрешено, ако дадено предприятие прилага всички други актуализирани препратки (публикувани заедно с обновената Концептуална рамка) в същото време или по-рано.	1 януари 2022г.
Продажба или пренос на активи между инвеститор и асоциирано или съвместно предприятие - Изменения на МСФО	СМСС направил ограничени изменения в обхвата на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия. Измененията поясняват счетоводното третиране на продажбите или на преноса на активи между инвеститор и неговите асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи от това	n/a *През декември 2015 г. СМСС реши да отложи датата на прилагане на това изменение

10 и МСС 28	дали непаричните активи, продадени или внесени в асоциирано или съвместно предприятие, представляват "бизнес" (каквото е определено в МСФО 3 Бизнес комбинации). Когато непаричните активи представляват стопанска дейност, инвеститорът ще признае пълната печалба или загуба от продажбата или вноската на активи. Ако активите не отговарят на определеното за стопанска дейност, печалбата или загубата се признава от инвеститора само до размера на инвеститорите на други инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. Измененията се прилагат проспективно. Ръководството на Дружеството не очаква прилагането на измененията в бъдеще да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.	до момента, в който СМСС приключи своя изследователски проект по метода на собствения капитал.
Годишно подобрене на стандартите за МСФО 2018-2020	Годишните подобрения включват изменения на четири стандарта: • МСФО 1 - позволява на предприятия, които са измерили своите активи и пасиви по балансови стойности, записани в книгите на техните майки, също да измерват всички кумулативни разлики в превода, като използват сумите, отчетени от майката. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., с възможност за по-ранно прилагане. • МСФО 9 - Изменението изяснява, че при прилагането на теста за „10%“, за да се оцени дали да се отмени признаването на финансов пасив, предприятието включва само такси, платени или получени между предприятието (кредитополучателя) и заемодателя, включително платени такси или получени от юридическото лице или от заемодателя от името на другия. Изменението се прилага проспективно към модификации и обмени, които се случват на или след датата на първото прилагане на изменението. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., като ранното прилагане е разрешено. • МСФО 16 - Изменението премахва илюстрацията/примера за възстановяване на разходите, платени за подобрения на лизинговите имоти, с цел да се премахне всякакво объркване относно третирането на стимулите за лизинг. Тъй като изменението на МСФО 16 се отнася само до илюстративния пример, то не е посочена дата на влизането му в сила. • МСС 41 - Изменението премахва изискването предприятията да изключват от паричните потоци данъчното облагане при измерване на справедливата стойност. Този подход/промяна изравнява измерването на справедливата стойност в МСС 41 с изискванията на МСФО 13 Оценяване на справедливата стойност, като се използват вътрешно съгласувани парични потоци и дисконтови ставки и дава възможност да се определи дали за най-подходящото измерване на справедливата стойност да се използва предварителният данък или паричните	Виж поясненията в текста към всеки стандарт

	потоци и данъчните ставки след данъчно облагане. Изменението се прилага перспективно, т.е. за измерване на справедливата стойност на или след датата, която предприятието първоначално прилага изменението. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., като е разрешено по-ранно му прилагане. Ръководството на Дружеството не очаква прилагането на изменението в бъдеще да окажат влияние върху финансовия отчет на Дружеството.	
--	--	--

(*приложими към отчетните периоди, започващи на или след определената дата)

2.3. Признаване на курсови разлики

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Към всяка отчетна дата паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват по обменният курс на оригиналната към функционалната валути, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ. Немонетарните позиции, отчетени по справедлива стойност, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват по обменния курс към датата на определяне на справедливата стойност. Непаричните позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за периода) в момента на възникването им, като се третират като "други доходи/(загуби) от дейността" (в печалбата или загубата за периода) и се представят нетно.

Валутните разлики се признават в печалбата или загубата за периода, в който възникват, с изключение на:

- курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, свързани с активи в процес на изграждане с цел бъдещо използване, които се включват в стойността на тези активи, когато се считат за корекция на разходите за лихви по тези заеми в чуждестранна валута;
- курсови разлики по сключени сделки за хеджиране на определени валутни рискове.

2.4. Значими счетоводни политики

Ръководството е приложило единната Счетоводна политика на Група „Терем“, като е разгледало ключовите източници на несигурност и областите, в които

счетоводните преценки са били необходими за изготвянето на настоящия финансов отчет. Редица счетоводни политики и оповестявания на Групата изискват определяне на справедливи стойности както за финансови, така и за нефинансови активи и пасиви. Справедливите стойности (където е приложимо) са определени, а където се изисква допълнителна информация за допусканията, направени при определяне на справедливите стойности са оповестени в бележките, специфични за съответния актив или пасив.

2.5. Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките във финансовия отчет

При изготвянето на този финансов отчет ръководството е направило преценки и оценките, които засягат прилагането на счетоводните политики на Дружеството и отчетените суми на активи и пасиви към датата на финансовия отчет и отчетените суми на приходите и разходите за отчетния период. Въпреки че тези оценки се основават на най-добрите предположения за сумите, действителните резултати в крайна сметка могат да се различават от тези оценки. Оценките и основните предположения се преразглеждат редовно, като няма такива, които да имат съществено въздействие върху статиите на финансовия отчети, с изключение на тези, които са включени в следните бележки:

- пояснителна *бележка № 3* - признаване на приходи: оценка на очакваната възвръщаемост;
- пояснителни *бележки № 13 и № 14* - тест за обезценка на материални и нематериални активи и репутация: основни предположения, на които се основават възстановимите суми;
- пояснителна *бележка № 15* - признаване на отсрочени данъчни активи: наличие на бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да бъдат използвани приспадащи се временни разлики и пренесени данъчни загуби;
- пояснителна *бележка № 18* - измерване на провизията за търговски вземания: ключови предположения при определяне на среднопретеглената загуба.
- - пояснителна *бележка № 22* - измерване на задължения за дефинирани доходи: основни актюерски допускания;
- пояснителна *бележка № 31* - определяне на справедливата стойност на финансовите и нефинансови активи;

В настоящият документ, Дружеството е оповестило своите преценки за въздействието на пандемията Covid-19 върху елементите и информацията, обхванати в този финансов отчет (виж пояснителна *бележка № 2.6.*).

2.6. Критични оценки за влияние на пандемията Covid-19 върху елементите на настоящия финансов отчет

Ръководството е направило преглед на възможните финансови ефекти на пандемията Covid-19 върху измерването/оценяването, представянето и оповестяването в този финансов отчет. Развитието на пандемията Covid-19 е неясно, но прилаганият бизнес модел на Дружеството, разпознаваемият бранд „ТЕРЕМ“, добрите партньорски отношения с дългогодишните клиенти, както и силния управленски екип позволиха на предприятието да се ориентира успешно в настоящата криза на Covid-19 и нейните вероятни бъдещи въздействия.

Дружеството е разгледало потенциалното въздействие на Covid-19 върху стопанската дейност, като е отчетло различни елементи на риска и е взело предвид макроикономическите фактори, договорните задължения и въздействието върху веригата на доставки. Освен това е разгледан сценарий за бизнес в бъдеще, отчитайки „необичайните за бизнеса“ въздействия на пандемията Covid-19.

Основните области на въздействие на пандемията Covid-19 са разгледани в таблицата по-долу:

Влияние на Covid-19 върху	Оценка на влиянието на Covid-19	Потенциално въздействие	Пояснителна бележка
<i>Кредитен риск</i>	Максималната експозиция на Дружеството към кредитен риск се представлява от балансовата стойност на финансовите активи на Дружеството. Излагането на Дружеството на кредитен риск е повлияно главно от индивидуалните характеристики на всеки клиент. През финансовата 2020 година, поради въздействието на Covid-19 се направи промяна в политиката по управление и измерване на кредитния риск. Въздействието на Covid-19 е взето предвид при изчисляване на очакваните кредитни загуби (ECL) за търговските вземания, като е съобразено дали ефектите на пандемията временно или трайно са засегнали дейността на клиента (в страната или в чужбина - за чуждестранните клиенти).	Средно	30.2.
<i>Приходи</i>	Специализацията и производствените умения и опит на дружествата от Група „ТЕРЕМ“ предлагат услуги за ограничен кръг клиенти/възложители, които през последните две години имат ограничено потребление. От своя страна, намаленото търсене и ограниченияте поръчки от основния възложител (Държавата) са сред причините за постепенно намаляване и дори свиване на степента на натовареност на специализираните производствени мощности на дъщерните дружества. Специализираната ремонтна услуга (на Група „ТЕРЕМ“) се отличава със своята периодичност и срок на изпълнение на работата, което е различно от производството на боеприпаси -	Средно	3.

	явява се всекидневен консуматив. Не на последно място, кризата с Covid-19 е на различен етап в отделните държави. Това предизвиква някои закъснения в изпълнението на договорите с чуждестранни възложители/клиенти. По отношение на българските възложители/клиенти, се очаква договорите да бъдат завършени в срок. Оценката на ръководството е, че нивата на активност през следващите 12 месеца ще бъдат по-високи от нивата преди Covid-19.		
Обезценка на нефинансови активи	При определяне на възстановимите суми на генериращи парични единици за Дружеството (CGU), ръководството разглежда няколко източника на несигурност на оценката и на направените предположения или преценки за бъдещето. Ръководството също обмисля различни сценарийни анализи по отношение на въздействието на Covid-19 върху прогнозния паричен поток, като се имат предвид наличните доказателства към момента на издаване на финансовия отчет.	Ниско	13. и 14.
Ликвиден риск	Приоритетът на Дружеството беше да се гарантира, че за изпълняваните поръчки и дейности, предприятието разполага с достатъчна ликвидност. Създаден е допълнителен запас в Дружеството и ръководството счита, че има достатъчна ликвидност за обозримо бъдеще – увеличение с 5.2 млн. лв. спрямо края на предходната финансова година.	Средно	30.3.
Материални запаси	До март 2020 г. Дружеството активно управляваше своите експозиции на материални запаси, особено в частта на материалите. Въпреки това, Дружеството поддържа широка гама от материални запаси, някои от които са с по-ограничана възможност за реализация или използване в дейността. Всички запаси продължават да бъдат внимателно наблюдавани с цел търсене на възможност за тяхната реализация, но предвид пандемичната обстановка на Covid-19 това е твърде затруднено.	Средно	17.
Последващи събития	Признатите активи и пасиви към отчетната дата се представят, измерват и разкрити въз основа на наличните доказателства към момента на финализиране на финансовия отчет. Ръководството не е установило съществени последващи събития, които да оказват влияние върху признатите активи и пасиви на отчетната дата.	Ниско	33.
Действащо предприятие	Ръководството е направило внимателна оценка дали Дружеството е действащо предприятие в светлината на настоящите икономически условия, като се вземе предвид наличната информация за бъдещи рискове и несигурност. Изготвени са прогнози за Дружеството,	Ниско	2.1., буква „б“.

	обхващащи неговите очаквани бъдещи резултати и наличен капитал и ликвидност за период от 12 месеца от датата на одобрение на този финансов отчет. Дружеството продължава да работи като действащо предприятие и да има добра ликвидност.		
--	--	--	--

2.9. Политика по отношение на грешки и промени в счетоводната политика

Дружеството променя счетоводната си политика само когато:

- това се изисква от конкретен стандарт или разяснение или;
- това води до представяне във финансовия отчет на по-надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци /промяна на счетоводната политика/.

Промените в счетоводната политика се отразяват ретроспективно, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за ефект за всички периоди, за които тази политика е най-ранно приложима, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез ретроспективно преизчисляване, като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката, като корекциите се изключват от печалбата или загубата. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

За целите на изготвяне на настоящия финансов отчет:

- На базата на фактите и обстоятелствата са направени следните оценки, които съществуват към датата на първоначалното заявление за прилагане на новите и/или променени стандарти:

- определянето на бизнес модела, в рамките на който се държи съответния финансов актив;

- определяне и отмяна на предишни класификации на финансови активи и финансови пасиви, измерени и представени в отчета за финансовото състояние;

3. ПРИХОДИ

Счетоводна политика

Дружеството признава приходите от следните основни източници:

- Продажба на продукция и услуги (основна дейност), включително свързаните с тях поддръжка (включена в цената на продадените продукти), както и гаранции, предоставени съгласно местното законодателство;

- стоки, както и гаранции, предоставени съгласно местното законодателство; и
- услуги (различни от основната дейност) или съпътстващи, основната дейност;
- други приходи.

Дружеството е приело да предоставя отделно оповестяване на приходите по договори с клиенти - или в бележките, или в отчета за печалбата или загубата, т.е. тези, които попадат в обхвата на МСФО 15 (са представени в пояснителна бележка № 3), а останалите приходи са представени в пояснителна бележка № 4

Приходи по договори с клиенти

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента продукция, стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Преценката за това се извършва в зависимост от момента на прехвърляне на контрола върху обещаните продукция, стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Приходите от извършените услуги се признават *в течение на времето*, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използват *методи, базирани на оценка на постигнатите резултати* (методи, отчитащи продукцията или методи, отчитащи вложените ресурси). Дружеството признава приходи от задължение за изпълнение, предоставяно през период от време, само ако може разумно да измери напредъкът към завършване на този ангажимент.

При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес-практики, публикувани правила и направени изявления от страна на дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Когато при изпълнение на задълженията участва друга (трета) страна, Дружеството определя дали действа в качеството на принципал или агент като оценява естеството на обещанието си към клиента: да предостави самостоятелно определените стоки или услуги (принципал) или да се уреди друга страна да ги предоставя (агент).

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена.

Дружеството няма договори, които да съдържат съществен финансов компонент.

Салда по договори с клиенти

Предвид естеството на предлаганите продукция, стоки и услуги, Дружеството не отчита *активи по договори* с клиенти, както и *активи по право на връщане по договори* с клиенти. Дружеството отчита *търговско вземане*, когато правото на възнаграждение по Договор с клиент стане безусловно, т.е. ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време (пояснителна бележка №3).

Получените възнаграждения по договор с клиент се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване) е получено; и/или в) когато договарът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Пасивите по договор с трети лица се представят като търговски задължения в отчета за финансовото състояние, тези по договори със свързани лица се представят в статията сделки със свързани лица (пояснителна бележка № 23,25).

Прилагайки гореописаната счетоводна политика, Дружеството е признало приходи по следните направления:

3.1. Приходи от основни продукти и услуги

Приходи от основни продукти и услуги, включват:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на специална продукция	4 062	1 642
Приходи от продажба на гражданска продукция	12 079	9 996
	16 141	11 638

Въпреки пандемията Covid-19, Дружеството няма неудовлетворени задължения за изпълнение към 31 декември 2020 г. по сключените договори, което да налага тяхното частично признаване като приход през следващия отчетен период.

С оглед на специализирания характер на дейността, Дружеството няма договори, в които да има *юридически упражняемо право* на плащане, което да налага приходите да се признават *в течение на времето*, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва *метод, отчитащ постигнатите резултати*.

Приходите от продажба на продукция (основна дейност) от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2020	% от	2019	% от
	BGN '000	приходите	BGN '000	приходите
КЛИЕНТ 1	161	1.00%	1 073	9.22%
КЛИЕНТ 2	550	3.41%		
КЛИЕНТ 3	846	5.24%		
КЛИЕНТ 4	2 364	14.65%	1 179	10.13%
КЛИЕНТ 5			1 278	10.98%
КЛИЕНТ 6			1 504	12.92%
КЛИЕНТ 7	340	2.11%	948	8.15%
КЛИЕНТ 8	2 121	13.14%		
КЛИЕНТ 9	88	0.55%	3	0.03%
КЛИЕНТ 10	1 225	7.59%		
КЛИЕНТ 11	1 884	11.67%	1 006	8.64%
Други	6 562	40.65%	4 647	39.93%
	11 141	100%	11 638	100%

3.2. Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (пояснителна бележка № 18)	1 433	1 176
Вземания по договори с клиенти - свързани лица, нетно от обезценка (пояснителна бележка № 19)	4	27
Пасиви по договори с клиенти (пояснителна бележка № 23)	(8 303)	(3 800)

Увеличението на търговските вземания по договори с клиенти, е в резултат на увеличение на обемите на дейността.

Пасивите по договори с клиенти към 31.12.2020 г. включват получени авансови плащания за доставка на услуги на стойност 8 303 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3 800 хил. лв.).

Изменението на пасивите по договори с клиенти за периода 01.01-31.12.2020 г. е както следва:

	2020
	BGN '000
Салдо на 1 януари (пояснителна бележка № 21)	(3 800)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	3795
Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	(8 298)
Салдо на 31 декември	(8 303)

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

При вземането на решението си ръководството е разгледало подробно критериите за признаване на приходите, посочени в МСФО 15, и по-специално дали Дружеството е

прехвърлило контрола върху продукцията/стоките/услугите на клиента. След подробно количествено определяне на отговорността на Дружеството по отношение на последващи ремонти/рекламации и договореното ограничение на възможността на клиента да изисква по-нататъшна (извън договорения обхват) работа или да се изисква подмяна на стоките, ръководството се е уверило, че контролът е бил прехвърлен и че признаването на приходите в текущата година е подходящо, заедно с признаването на подходяща гаранция за разходите по отстраняване на рекламациите (по оценка на историческия опит в тази насока).

При определяне на приходите и разходи по договора с течение на времето, ръководството прави предположения и оценки по отношение на извършената до момента работа като процент от общата работа, която трябва да бъде изпълнена, и на прогнозните приходи и разходи през целия срок на договора.

Въпреки пандемията Covid-19, Дружеството е продължило работата по изпълнението на договорите с клиенти в страната, като не са регистрирани значителни промени, поради което както новите, така и съществуващите договори са оценени като изпълними към отчетната дата на индивидуалния финансов отчет. По отношение на чуждестранните клиенти има забавяне, поради това, че пътуванията на екипажи (представители на възложителя/клиента) в чужди държави са ограничени, както и са редуцирани рейсове на морските плавателни съдове.

4. ДРУГИ ДОХОДИ, нетно

Счетоводна политика

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

<i>Приходи от финансиране</i>	<i>от</i>	Безвъзмездни средства, предоставяни от държавата, не се признават, докато няма разумна гаранция, че Дружеството ще се съобрази с условията, свързани с тях, и че безвъзмездните средства ще бъдат получени.
-------------------------------	-----------	---

Държавните дарения се признават в печалбата или загубата систематично през периодите, в които Дружеството признава съответните разходи като компенсация на безвъзмездните средства.

Държавните безвъзмездни средства, които се получават като компенсация за вече направени разходи или загуби или с цел незабавна финансова подкрепа на Дружество от Групата без бъдещи свързани разходи, се признават в печалбата или загубата за периода, в който те стават вземания.

<i>Доходи от наеми</i>	<i>Приходи от наеми</i>
------------------------	-------------------------

Приходите от наеми, в резултат на оперативен лизинг се признават на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор. В случай, че дружеството предостави стимули на наемателите за сключване на нови или подновяване на съществуващите лизингови договори, същите ще се признават като намаление на прихода от наем за срока на лизинга, на линейна база.

Прилагайки гореописаната счетоводна политика, Дружеството е признало приходи по следните направления:

3.2. Приходи и оперативни разходи, свързани с недвижими имоти

Приходите, свързани с видовете имоти на Дружеството са както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Наеми на имоти и съоръжения (ДМА)	139	110
	139	110

Преките оперативни разходи, свързани с видовете имоти са:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
<i>Преки оперативни разходи, свързани с имоти, които генерират приходи от наеми</i>		
Сгради	(14)	(14)
Други недвижими имоти (ДМА)		
	(14)	(14)
<i>Преки оперативни разходи, свързани с имоти, които не генерират приходи от наеми</i>		
Сгради	(238)	(207)
Други недвижими имоти (ДМА)		
	(238)	(207)
Общо преки оперативни разходи, свързани с имоти	(252)	(221)

По-детайлна информация за преките разходи свързани с недвижимите имоти на Дружеството е представена по-долу:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Местни данъци и такси	(17)	(17)
Ремонт и поддръжка на имоти	(51)	(34)
Амортизации	(184)	(170)
Обезценка		
	(252)	(221)

В други доходи, нетно, Дружеството отчита суми, които не попадат в обхвата на МСФО 15. В другите приходи са включени:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на основни МЗ	10	148
Отчетна стойност на продадени основни МЗ	(7)	(5)
Печалба/(загуба) от продажба на материали	3	143
Приходи от продажба на материали и скрап	167	81
Приходи от предоставяне на услуги (различни от основната дейност)	504	248
Приходи от продажба на стоки	80	86
Отчетна стойност на продадени стоки	(68)	(86)
Печалба/(загуба) от продажба на стоки	12	-
Наеми	139	110
Други приходи	193	74
	1 018	656

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Счетоводна политика

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата на датата на възникването им.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода през който договорите, за които се отнасят се изпълнят. Представят се като предплатени разходи.

В обичайната си дейност Дружеството не поема директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени.

Разходите за материали включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Основни суровини и материали за производство	(2089)	(1 129)
Ел.енергия	(1048)	(926)
Спомагателни материали	(303)	(200)
Горива и смазочни материали	(135)	(155)
Резервни части	(51)	(86)
Активи под прага на същественост	(37)	(30)
Работно облекло	(49)	(50)
Канцеларски материали	(14)	(12)
Рез.части за МПС	(30)	(40)
Консумативи	(32)	(19)
Вода	(44)	(45)
Рекламни материали	(2)	(1)
Други		(1)
	(3834)	(2 694)

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Услуги по договори с подизпълнители	(3767)	(3 134)
Ремонт и поддръжка	(89)	(34)
Застраховки	(175)	(180)
Охрана	-	(5)
Съобщителни и телефонни услуги	(29)	(33)
Консултантски услуги	(30)	(26)
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	(13)	(6)
Професионални услуги	(53)	(20)
Наеми	(14)	(14)
Транспорт	(7)	(4)
Обучение	(9)	(7)
Граждански договори	(70)	(2)
Други	(67)	(109)
	(4323)	(3 574)

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Разходи за заплати	(7278)	(6 496)
Разходи за социални осигуровки	(1595)	(1 385)
Социални придобивки	(16)	(24)
Ваучери за храна	(309)	(315)
Начисления за неизползван отпуск	(243)	(256)
Обезщетения	(113)	-
Осигуровки върху начисления за неизползван отпуск	(52)	(13)
Начисления за обезщетения при пенсиониране	(83)	(55)
Разходи за персонала	(9689)	(8 544)

Разходите за персонал и служители са брутни, тъй като Дружеството не е ползвало безвъзмездни средства от държавата по програми и мерки за преодоляване на икономическите последици от пандемията Covid-19.

7а. КАПИТАЛИЗИРАНИ РАЗХОДИ и РАЗХОДИ ЗА СОБСТВЕНИ МАТЕРИАЛИ

Капитализираните разходи и разходите за собствени материали, включват:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Капитализирани разходи за ремонт		
Разходи за произведени материали за собствени нужди	14	2
	14	2

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи включват:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Командировки	(19)	(41)
Представителни	(16)	(22)
Дарения	-	(1)
Провизии, нетно – възстановени (начислени)	(-)	(-)
Други	(119)	(140)
	(154)	(204)

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Счетоводна политика

Финансовите разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси и комисиони, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута и обезценки на предоставени търговски заеми.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Финансовите разходи включват:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви (в т.ч. по актюерски изчисления)	(3)	(9)
Загуби от промяна на валутните курсове за финансови позиции в чуждестранна валута	(61)	(91)
Финансови разходи	(64)	(100)

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Счетоводна политика

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, нетна печалба от курсови разлики от преоценка на заеми в чуждестранна валута, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. дивиденди.

Финансовите приходи включват:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Лихви	3	-
Печалби от промяна на валутните курсове за финансови позиции в чуждестранна валута	41	164
Финансови приходи	44	164

11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Счетоводна политика

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущите данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал. Когато текущият данък или отсроченият данък възниква от първоначалното отчитане на бизнес - комбинация, данъчният ефект се включва в отчитането на бизнес - комбинацията.

Данъчното облагане за текущата година е предвидено при номинална ставка от 10,0% (2019: 10,0%), като отсрочените данъчни активи и пасиви са предоставени в този финансов отчет при ставка от 10,0% (2019: 10,0%) на базата на временните разлики, пораждащи тези активи и пасиви, в зависимост от това кога се очаква да се обърнат.

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Печалба/ (Загуба) преди данъчно облагане	(1 399)	(2 920)
Данъчна ставка	10%	10%
Разход за данък	-	-
<i>Данъчен ефект от:</i>		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	1 724	1 661
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(1 568)	(2 455)
Текущ (разход) /икономия от данъци върху дохода	(16)	79
<i>Ефект от отсрочени данъци</i>	15	(71)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	15	(71)

Счетоводна политика

Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки, които са в сила към датата на баланса. Текущият данък е определен в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане.

Информацията за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход е представена в пояснителна бележка № 15.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

При определяне размера на текущия и отсрочения данък, Дружеството взема предвид въздействието на несигурните данъчни позиции и дали допълнително могат да се дължат данъци и лихви. Тази преценка разчита на оценки и предположения за бъдещи събития, но предвид пандемията Covid-19, може да се получи нова информация, която да накара Дружеството да промени своите преценки относно адекватността на съществуващите данъчни задължения. Такива промените в данъчните задължения ще повлияят на данъчните разходи в периода, в който са направени.

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	Други компоненти на всеобхватния доход,		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2020 BGN '000	2019 BGN '000	2020 BGN '000	2019 BGN '000
<i>Компоненти, които няма да бъдат прекласифицирани в печалбата или загубата</i>				
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи		(169)		(32)
Друг всеобхватен доход за годината		(169)		(32)

13. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Счетоводна политика

Имотите, машините и съоръженията се отчитат по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Амортизацията се признава така, че стойността или оценката на активите (различни от собствеността върху земя и имоти в процес на строителство), намалени с остатъчните им стойности през полезния им живот, се амортизира като се използва линеен метод.

Оцененият полезен живот, остатъчната стойност и методът на амортизация се преразглеждат в края на всеки отчетен период, като ефекта от всякакви промени в приблизителната оценка се отчитат на бъдеща основа.

Имотите се амортизират на линейна основа в продължение на 25 години. Свободната земя не се амортизира. Машините, съоръженията и другото оборудване се амортизират по линеен метод в продължение на (както следва):

○ Машини	3,33 години
○ Транспортни средства	10 години
○ Автомобили	4 години
○ Стопански инвентар	6,67 години
○ Компютри	2 години
○ Други	6,67 години

Имотите, машините и съоръженията се отписват при разпореждане или когато не се очакват бъдещи икономически ползи от продължаване използването на актива.

ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА" ЕООД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г.

	Земни и сгради		Машини , съоръжения и оборудване		Други		Разходи за придобиване на активи		Общо	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN	BGN
	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000	'000
Брутна балансова стойност										
Салдо на 1 януари	4 215	4 215	27 768	27 298	2 560	2 406	440	961	34 983	34 880
Новопридобити активи, закупени	1	-	100	524	94	190	72	159	267	873
Последваща оценка		-		-		-		-		-
Отписани активи		-	(37)	(54)	(149)	(36)	(216)	(680)	(402)	(770)
Салдо към 31 декември	4 216	4 215	27 831	27 768	2 505	2 560	296	440	34 848	34 983
Амортизация и обезценка										
Салдо на 1 януари	(2549)	(2 209)	(19171)	(18284)	(2 242)	(2 035)			(23 962)	(22698)
Амортизация	(169)	(170)	(826)	(941)	(147)	(195)			(1 142)	(1 306)
Амортизация на отписани активи		-	28	54	156	(12)			184	42
Обезценка		-		-						
Салдо към 31 декември	(2718)	(2 379)	(19969)	(19171)	(2 233)	(2 242)			(24 920)	(23962)
Балансова стойност към 31 декември	1 498	1 836	7 862	8 597	272	318	296	440	9 928	11 021

Земите и сградите на Дружеството към 31 декември 2020 г. са както следва:

- Земи на стойност 50 хил. лв. (31.12.2019 г.: 50 хил. лв.);
- Сгради с балансова стойност 1 448 хил. лв. (31.12.2019г.: 1 616 хил. лв.);

Другите дълготрайни материални активи на Дружеството към 31 декември 2020г. включват:

- Транспортни средства с балансова стойност – 132 хил. лв. (31.12.2019 г.: 152 хил. лв.);
- Стопански инвентар с балансова стойност 140 хил. лв. (31.12.2019 г.: 166 хил. лв.);

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2020 г. включват:

- предоставени аванси за покупка на машини и оборудване – 264 хил. лв. (31.12.2019 г.: 384 хил. лв.);
- други – 32 хил. лв. (31.12.2019 г.: 56 хил. лв.).

13.1. Обезценки на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи (с изключение на репутация)

Счетоводна политика

Към всяка отчетна дата Дружеството прави преглед на балансовите стойности на своите материални и нематериални активи, за да определи дали има признаци, че тези активи са претърпели загуба от обезценка. Ако има такива признаци, се оценява възстановимата стойност на актива, за да се определи размерът на загубата от обезценка (ако има такава). Когато активът не генерира парични потоци, които са независими от други активи, Дружеството оценява възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която принадлежи активът. Когато може да бъде установена разумна и последователна основа на разпределение, корпоративните активи също се разпределят към отделни генериращи парични потоци единици, или в противен случай те се разпределят към най-малката група единици, генериращи парични потоци, за които може да се определи разумна и последователна база за разпределение.

Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за освобождаване и стойността в употреба. При оценката на стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност, като се използва дисконтов процент преди данъци, който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и рисковете, специфични за актива, за които оценките на бъдещите парични потоци не са коригирани.

Ако възстановимата стойност на актив (или единица, генерираща парични потоци) се оценява на по-малка от балансовата му стойност, балансовата стойност на актива (или единицата, генерираща парични потоци) се намалява до неговата възстановима стойност. Загуба от обезценка се признава веднага в печалбата или загубата, освен ако съответният актив не се отчита по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се третира като намаление от преоценка.

Когато загубата от обезценка впоследствие се променя, балансовата стойност на актива (или единицата, генерираща парични потоци) се увеличава до неговата възстановима стойност, но така, че увеличената балансова стойност да не надвишава балансовата стойност, която би била определена ако не е била призна загуба от обезценка на актива (или единицата, генерираща парични потоци) в предходни години. Възстановяването на загубата от обезценка се признава веднага в печалбата или загубата, освен ако съответният актив не се отчита по преоценена стойност, в който случай възстановяването на загубата от обезценка се третира като увеличение на преоценката.

Периодичен преглед за обезценка

През 2020 г. е извършен преглед на балансовите стойности на недвижими имоти от групата „Имоти, машини и оборудване“ със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на възстановимата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСС36. Въз основа на този преглед, ръководството е направило анализ на ценовите промени за ключовите активи (въз основа на оценителските доклади) и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка.

Дружеството не е заложило имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Обезценка на нефинансови активи При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци дружеството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Анализът на чувствителността по отношение на възстановимата стойност, показва, че действителните резултати могат да се различават и да наложат корекции в активите на дружеството през следващата отчетна година.

Полезен живот на амортизируеми активи Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.
Към 31 декември 2020 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от дружеството. Преносните (балансови) стойности на активите са анализирани в пояснителни бележки № 13 и № 14. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради редица фактори като техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване и други.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Счетоводна политика

Нематериални активи, придобити поотделно Нематериалните активи с ограничен полезен живот, които се придобиват поотделно, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на нематериалния актив за експлоатация. Амортизацията се признава на база линейния метод за периода на техния полезен живот. Очакваният полезен живот и методът на амортизация се преразглеждат в края на всеки отчетен период, като ефектът от всякакви промени в оценката се отчитат на перспективна основа.

Нематериалните активи с неопределен полезен живот, които се придобиват отделно, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка.

Последващото оценяване на нематериалните активи се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако в резултат на това активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години
- Други 6,67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Отписване на нематериални активи Нематериален актив се отписва при освобождаване или когато не се очакват бъдещи икономически ползи от неговото използване или разпореждане. Печалбите или загубите, възникнали от отписването на нематериален актив, измерени като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан.

Патенти и търговски марки Патентите и търговските марки се оценяват първоначално по цена на придобиване и се амортизират по линейния метод за срока на полезния им живот. Търговски марки, придобити в резултат на вливане на имущество/права се оценяват първоначално по справедлива/пазарна (придобивна) стойност.

Нематериални активи на дружеството включват:

	Лицензин		Други		Общо	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Брутна балансова стойност						
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>79</u>	<u>73</u>		<u>111</u>	<u>190</u>	<u>184</u>
Новопридобити активи, закупени		6				6
Отписани активи	(4)	-			(4)	-
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>75</u>	<u>79</u>		<u>111</u>	<u>186</u>	<u>190</u>
Амортизация и обезценка						
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>(75)</u>	<u>(71)</u>		<u>(111)</u>	<u>(186)</u>	<u>(182)</u>
Амортизация	(4)	(4)			(4)	(4)
Загуби от обезценка		-				-
Амортизация на отписани активи	4	-			4	-
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>(75)</u>	<u>(75)</u>		<u>(111)</u>	<u>(186)</u>	<u>(186)</u>
Балансова стойност към 31 декември	-	4		-	-	4

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

14.1. Обезценки на нематериални активи (с изключение на репутация)

Счетоводна политика

Към всяка отчетна дата Дружеството прави преглед на балансовите стойности на своите нематериални активи, за да определи дали има признаци, че тези активи са претърпели загуба от обезценка (виж пояснителна бележка 13.1.).

Нематериалните активи с неопределен полезен живот се тестват за обезценка поне веднъж годишно и когато има индикация, че активът може да бъде обезценен.

През 2020 г., ръководството е извършило преглед и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка на нематериалните активи (2019 г.: нула)

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Обезценка на нематериални активи Виж пояснителна бележка № 13.1.

15. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Счетоводна политика

Отсрочените данъци се изчисляват по балансовия метод за всички временни разлики възникнали между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа.

Отсрочените данъчни пасиви се признават общо за всички облагаеми временни разлики, а отсрочените данъчни активи се признават до степеня, до която е вероятно да са налице облагаеми печалби, срещу които могат да се използват временни разлики, подлежащи на приспадане. Такива активи и пасиви не се признават, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията или от първоначалното признаване (освен от бизнес - комбинация) на други активи и пасиви в сделка, която не засяга нито облагаемата печалба, нито счетоводната печалба. Освен това, отсрочен данъчен пасив не се признава, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всяка отчетна дата и се намалява до степеня, до която вече няма вероятност да има достатъчно облагаема печалба, която да позволи възстановяването на целия или на част от актива.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за облагаеми временни разлики, възникващи от инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен когато Дружеството е в състояние да контролира възстановяването на временната разлика и е вероятно временната разлика да не се промени в бъдеще. Отсрочените данъчни активи, възникващи от подлежащите на приспадане временни разлики, свързани с такива инвестиции и лихви, се признават само до степеня, до която е вероятно да има достатъчна облагаема печалба, срещу която да се използват ползите от временните разлики и се очаква те да се преодолеят в предвидимото бъдеще.

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат в периода, в който задължението се урежда или активът се реализира въз основа на данъчни закони и лихвени проценти, които са влезли в сила или по същество са влезли в сила на отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, когато има законно право да се компенсират текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения и когато те се отнасят за данъци върху дохода, наложени от същия данъчен орган и Дружеството възнамерява да уреди текущите си данъчни активи и пасиви на нетна база.

Към 31.12.2020 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2021 г., която е в размер на 10% (31.12.2019 г.: 10%).

Отсрочените данъчни салда (след прихващане) за целите на настоящата финансова отчетност са както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1.януари		Признати в другия всеобхватен доход		Признати в печалбата или загубата		31.декември	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Пенсионни и други задължения към персонала	103	174	-	-	15	(71)	118	103
Провизии		-				-		-
	103	174	-	-	15	(71)	118	103
Отсрочени данъчни активи	103	174			15			103
Отсрочени данъчни пасиви/(активи) (нетно)	103	174			15	(71)	118	103

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Оценката на отсрочени данъчни пасиви и активи отразява данъчните ефекти, които ще последват от начина, по който Дружеството очаква, в края на отчетния период, да възстанови или уреди балансовата стойност на своите активи и пасиви. Необходима е прецизна оценка на ръководството, за да се определи размерът на отсрочените данъчни активи, които могат да бъдат признати, въз основа на вероятния момент и нивото на бъдещите облагаеми печалби заедно с бъдещите стратегии за данъчно планиране.

Предположенията за генерирането на бъдещи облагаеми печалби зависят от преценката на ръководството за бъдещите парични потоци. Тези прогнози за бъдещи облагаеми доходи се основават на прогнозни парични потоци от операции (които се влияят от обема на производството и продажбите, цените на суровините, резервните части, оперативните разходи, разходите за управление и поддръжка/възстановяване, капиталовите разходи, дивидентите и други сделки за управление на капитала). Доколкото бъдещите парични потоци и облагаемият доход се различават значително от прогнозите, способността на групата да реализира нетните отсрочени данъчни активи, записани към отчетната дата, може да бъде повлияна в различна степен.

Поради несигурността на бъдещата стопанската активност, причинена от пандемията Covid-19, има вероятност бъдеще крайният резултат на Дружеството да се различава значително от планирания. Признатите активи по отсрочени данъци са 118 хил. лв. (2019 г. - 103 хил. лв.).

16. ЛИЗИНГ

Счетоводна политика

Дружеството
като
лизингополучател

На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „право на ползване“ на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Активът „право на използване“ първоначално се измерва по себестойност, включваща първоначалната сума на лизинговото задължение плюс плащанията, извършени преди началото на лизинговия договор, и всякакви други преки разходи минус всички получени стимули. Активът „право на ползване“ в последствие се амортизира, като се използва линейният метод от началото на лизинга до по-ранния от края на срока на лизинга или края на полезния живот на актива. Активът „право на ползване“ се намалява със загубата от обезценка, ако има такива, като същата корекция/преизчисления се прирав

и при лизинговия пасив.

Пасивът „задължение за лизинг“ първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя. В впоследствие, той се измерва по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Задължението за лизинг се преоценява, когато има промяна в бъдещите лизингови плащания и съответната корекция е направена за актив с право на ползване.

Дружеството не е страна по договори за лизинг като лизингополучател.

Дружеството
като
лизингодател

Дружеството е лизингодател по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават на линейна база през срока на съответния лизингов договор.

16.1. Оперативен лизинг като лизингодател

Дружеството отдава активи по договори за оперативен лизинг, като информацията за получените приходи е представена в пояснителна бележка № 3.

При оценяването на коректива за загуби по лизинговите вземания, паричните потоци, които се използват за определяне на очаквани кредитни загуби, съответстват на паричните потоци, използвани при измерване на лизинговите вземания в съответствие с МСФО 16 *Лизинг*. Дружеството фактуриране прихода авансово за текущия месец, като сумата се заплаща текущо от лизингополучателите в рамките на същия месец. С оглед на този подход на управление на активите отдадени при условията на оперативен лизинг не са налице условия към 31.12.2020 г. и съответно дружеството не е признало коректив за загуби по лизингови вземания (31.12.2019 г.: няма). Въпреки извънредното положение в страната, Дружеството не е предоставило отстъпки в наемните вноски на наемателите през 2020 г.

Към 31.12.2020 г. Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи с балансова стойност в размер на 145 хил. лв. (31.12.2019 г.: 155 хил. лв.).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Дружеството е сключило договори за лизинг на търговски и офисни площи, находящи се в притежаваните недвижими имоти. Ръководството счита, че Дружеството запазва всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези имоти и поради това, договорите се третира като оперативни лизинги.

17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Счетоводна политика

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като

се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация (маркетинг, продажба и дистрибуция).

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Материали	1 431	1 667
Обезценка на материали	-	-
Стоки	2	8
Незавършени разходи по договори	1 979	1 385
Материални запаси	3 412	3 060

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до тяхната нетна реализируема стойност. В резултат на направените прегледи и анализи през 2020 г. не е отчетена загуба от обезценка на материалните запаси (2019 г.: няма) (пояснителни *бележки № 8 и № 17*).

Към 31.12.2020 г. не са учредени особени залози върху материални запаси, предоставяни като обезпечение на задължения на Дружеството (2019 г.: няма).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Определянето на нетната реализируема стойност е обвързано с преценки за състоянието на материалните запаси, както и последните пазарни данни, за да се оцени тяхното очаквано бъдещо търсене и евентуална бъдеща реализация.

Към днешна дата, пандемията Covid-19 допринесе съществено за обездвижването на част от материалните запаси (които са специализирани и имат строго профилирано приложение) и възпрепятства тяхната реализация в страната и чужбина. Това оказва съществено влияние върху оценката на нетната реализируема стойност на тази група материални запаси. Освен това, влиянието на пандемията Covid-19 върху икономическия живот не дава възможност да се определи с точност кога ще се реализира конкретен материален запас като това ще зависи от редица променливи, като например намаление в потребителското търсене, затруднения при транспортирането на стоките, въздържане от нови сделки, поради намалено производство при клиентите и други.

Към днешна дата, пандемията Covid-19 не е оказала съществено влияние върху оценката на нетната реализируема стойност на материалните запаси, като оборотът на запасите се е увеличил от началото на пандемията.

18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Счетоводна политика

Финансовите инструменти (финансови активи и финансови пасиви) се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато Дружеството става страна по договорните разпоредби на инструмента. Финансовите активи първоначално се оценяват по справедлива стойност.

Финансови активи

В последствие, финансовите активи се отчитат като: финансови активи по амортизирана стойност (търговски вземания, други финансови активи по амортизирана стойност, пари и парични еквиваленти), финансови активи по справедлива стойност (Финансови активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) и Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVPL)), както и деривативни финансови инструменти, използвани за хеджиране.

Търговски вземания

Търговските вземания са дължими суми от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в рамките на обичайната стопанска дейност. Те обикновено са дължими в рамките на 90 дни и следователно всички се класифицират като текущи. Търговските вземания се признават първоначално по сумата на възнаграждението, която е безусловна, освен ако не съдържа значими финансови компоненти, когато се признава по справедлива стойност. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги измерва впоследствие по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Търговските и други вземания са както следва:

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Търговски вземания, брутно	1 686	1 189
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(3)	-
Търговски вземания след обезценка	1 683	1 189
Съдебни и присъдени вземания	8	115
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	-
Съдебни и присъдени вземания след обезценка	8	115
Предплатени разходи	80	28
Предоставени депозити като гаранции	989	3 051
Други вземания	1	1
Обезценка на други вземания	-	-
Други вземания след обезценка	1	1
Търговски и други вземания	2 761	4 384
Финансови активи	1 433	1 176

Вземанията от клиенти са безлихвени и са в български лева и евро.

Всички вземания са краткосрочни. Обичайно дружеството договаря с клиентите кратък срок на плащане на вземанията по продажби, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти.

В търговските вземания са включени предплатени суми към доставчици- аванси (за материали и услуги): 249 хил.лв. (31.12.2019 г.: 13 хил. лв.), които са текущи.

Предплатените разходи включват: платени суми винетки, застраховки, членски внос, акваториални такси, отнасящи се за следващия отчетен период.

Предоставените депозити като гаранции включват: гаранции за добро изпълнение по договори с МО/ВМС, както и гаранции, обезпечаващи авансово плащане от страна на възложител на обществени поръчки (МО/ВМС).

Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Представените съдебните и присъдени вземанията (след обезценка) включват платени държавни такси и адвокатски хонорари по висящи съдебни производства. Присъдени вземания, за които съществува висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, са обезценени на 100 %.

Счетоводна политика

Оценката на бизнес - модела на ниво, което отразява как се управляват групи от финансови активи за постигане на определена бизнес цел включва: преценка, отразяваща всички съответни доказателства, включително как се оценява ефективността на активите и тяхната ефективност, рисковете, които влияят върху представянето на активите и как те се управляват и как се компенсира управлението на активите. Дружеството наблюдава финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност или справедливата стойност в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, които се отписват преди падежа им, за да се разбере причината за тяхното разпореждане и дали причините са в съответствие с целта на бизнеса, за който активът е държан. Мониторингът е част от непрекъснатата оценка на Дружеството дали бизнес моделът, за който се държат останалите финансови активи, продължава да бъде подходящ и ако не е подходящо да е имало промяна в бизнес модела и евентуална промяна в класификацията на активите. Подобни промени не са необходими през посочените/представените в отчета периоди.

Обезценка на финансови активи Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби, които се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Дружеството прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби, като използва надбавка за очаквани загуби през целия живот на всички търговски вземания и договорни активи. За измерване на очакваните кредитни загуби, търговските вземания и договорните активи се групират въз основа на споделените характеристики на кредитния риск и изминалите дни. Очакваните проценти на загуби се основават на платежните профили на продажбите за период от 36 месеца преди 31 декември 2020 г. или съответно 1 януари 2020 г. и съответните исторически кредитни загуби, претърпени през този период. Степента на историческите загуби се коригира, за да отразява текущата и прогнозна информация за макроикономическите фактори, влияещи върху способността на клиентите да уреждат вземанията.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (в т.ч. предоставени заеми, вземания от клиенти, парични средства и парични еквиваленти), както и за предоставени финансови гаранции е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически

условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значителното увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби; г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Движението на коректива (провизията) за обезценка на търговски вземания и съдебни и присъдени вземания, е както следва:

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Салдо на 1 януари	-	(732)
Увеличение на коректива за кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	(3)	
Отписани суми по несъбираеми вземания		732
Салдо на 31 декември	(3)	-

Към 31.12.2020 г. и 2019 г. възрастовият анализ на търговските вземания е представен в таблицата по-долу:

Просрочени, но необезценени							
	общо	непадежирали вземания	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2020 г.	1 683	656	165	286	194	121	261
2019 г.	1 189	1 136	12	4	1	4	32

Дружеството отписва търговско вземане, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирал или е с обявен в несъстоятелност, или когато търговските вземания са с просрочие над две години, което от двете настъпи по-рано. През отчетния период няма отписани вземания.

Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка. На тази база, корективът за кредитни загуби към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г. е определен както следва:

към 31 декември 2020 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	провизия за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към отчетната дата в баланса са включени вземания на стойност 3 195.58 лв., които са с просрочие доста над 180 дни. Същите са на 100% обезценени. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	656	-
	1-30 дни просрочие	0,00%	165	-
	31-60 дни просрочие	0,00%	286	-
	61-90 дни просрочие	0,00%	194	-
	91-120 дни просрочие	0,00%	121	-
	121-150 дни просрочие	0,00%	102	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	-	-
	над 180 дни просрочие	0,00%	159	-
			1 683	-

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата	
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	3
Провизия за обезценка - колективен анализ	-
Общо	3

към 31 декември 2019 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	провизия за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към 31.12.2019 г. дружеството няма просрочени вземания, които подлежат на индивидуален анализ.Съответно няма обезценени вземания. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	1 136	-
	1-30 дни просрочие	0,00%	12	-
	31-60 дни просрочие	0,00%	4	-
	61-90 дни просрочие	0,00%	1	-
	91-120 дни просрочие	0,00%	4	-
	121-150 дни просрочие	0,00%	2	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	-	-
	над 180 дни просрочие	0,00%	30	-
			1 189	-

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата	
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	-
Провизия за обезценка - колективен анализ	-
Общо	-

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Всяка матрица за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се коригира така, че да отрази исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Ако се очаква дадени прогнозни икономически условия, измерени чрез определени макропоказатели да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до установено корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се

коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Повишената несигурност на финансовите пазари и на икономиката като цяло, в резултат на пандемията Covid-19, увеличава риска от неизпълнение на всички финансови активи, включително търговските и други вземания.

С оглед на специализирания характер на продуктите, стоките и услугите, които предлага Дружеството, продажбите се извършват към ограничен кръг клиенти, които са с позната кредитна история. Освен това салдата на вземанията се наблюдават постоянно, в резултат на което излагането на Дружеството на лоши дългове не е значително. Не се регистрира съществена концентрация на кредитен риск, свързан с търговските и други вземания. Следователно въздействието на пандемията Covid-19 е включено в оценката на всички салда, но това въздействие е оценено като незначително.

Счетоводна политика

Обезценените финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Търговски вземания от свързани лица, брутно	4	27
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	-
Търговски вземания от свързани лица, след обезценка	4	27

Счетоводна политика

Обезценка на търговските вземания от свързани лица

До 31 декември 2017 г. дружеството е прилагало подхода на реално понесените загуби при несъбираемост на база индивидуална (портфейлна оценка). От 2018 г. (и към настоящия момент) дружеството прилага опростеният подход на МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговските (текущи) вземания от свързани предприятия, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания от свързани предприятия.

Възрастовата структура на необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

Просрочени, но необезценени							
	общо	непадежирали	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2020 г.	4						4
2019 г.	27	27	-	-	-	-	-

20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Счетоводна политика

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки, в:		
- български лева	8949	3 817
- евро	539	132
- щатски долари	459	963
Парични средства в каса в:	16	24
- български лева	13	20
- евро	1	2
- щатски долари	2	2
Краткосрочно блокирани парични средства	281	21
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	10 244	4 957
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	10 244	4 957

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити/влогове.

Краткосрочно блокираните парични средства са в размер на 281 хил. лв. (31.12.2019 г.: 21 хил. лв.) и представляват блокирани средства по издадени банкови гаранции за изпълнение в размер на 21 х.лв. и 260 х.лв. предварителна обезпечителна мярка по заведен съдебен иск .

Счетоводна политика

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки*, дружеството прилага общия „триетапен“ подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от

международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по горепосочената формула. При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че не е необходима обезценка на паричните средства и еквиваленти, тъй като Дружеството работи с банки с добри кредитни рейтинги и очакваната сума за кредитна загуба е определена като несъществена. Поради това дружеството не е признало провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2020 г. (2019 г. също).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Въздействието на пандемията Covid-19 е включено в оценката на паричните салда, но това въздействие е оценено като незначително по отношение на пари и парични еквиваленти.

21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Счетоводна политика

Основният капитал на дружеството отразява номиналната стойност на записаните дялове.

Другите резерви включват законови резерви, общи резерви, преоценки на нефинансови активи.

Неразпределената печалба/(Натрупаната загуба) включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивидент към едноличния собственик на капитала са включени в отчета за финансовото състояние, когато дивидента е одобрен за разпределение от принципала – „Терем – Холдинг“ ЕАД.

Всички транзакции със собственика - „Терем – Холдинг“ ЕАД, са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

21.1. Основен капитал

Регистрираният капитал е в размер на 11 598 340 лв., разпределен в 1 159 834 броя напълно платени дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял. Всички дялове са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на съдружниците на Дружеството.

	2020	2019
Брой издадени и напълно платени дяла:		
В началото на годината	1 159 834	1 159 834
Общ брой дялове към 31 декември	<u>1 159 834</u>	<u>1 159 834</u>

Едноличен собственик на капитала е „Терем - Холдинг“ ЕАД.

21.2. Обобщена информация за елементите на собствения капитал:

Обобщена информация:	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Основен (регистриран) капитал	11598	11 598
Резерви общо, в т.ч.:	1 774	1 943
Други общи резерви	2 261	2 261
Преоценъчни резерви, свързани с планове за дефинирани доходи, класифицирани като друг всеобхватен доход	(487)	(318)
Натрупани печалби/(загуби)	2 824	5 816
Текуща печалба/(загуба)	(1 384)	(2 992)
Общо	14 812	16 365

Преоценъчният резерв/загуба в размер на (487) хил. лв. е формиран от преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи (актюерски печалби/(загуби)). Към 31.12.2019 г. той е бил на стойност (318) хил. лв.

Не са признати други печалби или загуби по отношение на финансови активи и финансови пасиви, различни от оповестените в пояснителни бележки № 18, № 19 и № 23, както и не е призната/възстановена провизия за загуба по отношение на определени финансови активи, освен оповестеното в пояснителна бележка № 8.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Общата сума на разходите за възнаграждения на персонала са в размер на 9 689 хил. лв. за 2020 г. (2019 г.: 8 544 хил.лв.), признати в отчета на печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, са представени детайлно в пояснителна бележка №7.

22.1. Пенсионни и други задължения към персонала

Счетоводна политика

Разходи за Плащанията по планове за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски се признават като разход, когато служителите са предоставили услуга, която им дава право на вноските. Плащанията, извършени към държавните фондове за пенсионно осигуряване, се отчитат като плащания по планове с дефинирани вноски, където задълженията на Дружеството по планове са еквивалентни на тези, възникващи при план за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски.

При планове за пенсионни доходи с дефинирани доходи, разходите за предоставяне на обезщетения се определят с помощта на метода на прогнозната единица, като актюерските оценки се извършват в края на всеки годишен отчетен период. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Преоценките, включващи актюерски печалби и загуби, ефекта от тавана на активите (ако е приложимо) и

възвръщаемостта на активите на плана (с изключение на лихвите) се признават в отчета за финансовото състояние като такса или кредит в отчета за всеобхватния доход за периода в които те се срещат. Преоценките, признати в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, не се прекласифицират. Разходите за минал трудов стаж се признават в печалбата или загубата, когато настъпи изменението или съкращаването на плана, или когато Дружеството признава съответните разходи за реструктуриране или доходи при прекратяване, ако е по-рано. Печалбите или загубите от сетълмента на план с дефинирани доходи се признават, когато се извърши уреждането. Нетните лихви се изчисляват чрез прилагане на дисконтов процент към нетния пасив или актив с дефинирани доходи. Разходите за дефинирани доходи се разделят на три категории:

- разходи за услуги, които включват разходите за текущ трудов стаж, разходи за минал трудов стаж и печалби и загуби от съкращения и сетълмент;

- нетен лихвен разход или доход; и

- повторни измервания.

Дружеството признава разходите за обслужване в печалбата или загубата като административни разходи.

Нетният лихвен разход или приход се признава в рамките на финансовите разходи.

Задължението за пенсиониране, признато в отчета за финансовото състояние, представлява дефицита или излишъка в плановете на Дружеството за дефинирани доходи. Всеки излишък, произтичащ от това изчисление, се ограничава до настоящата стойност на всички икономически ползи, налични под формата на възстановявания от плановете или намаления на бъдещите вноски в плановете.

Задължение за изплащане на доходи при прекратяване се признава по-рано, от момента, в който предприятието вече не може да оттегли предложението за обезщетение за прекратяване и когато предприятието признава съответните разходи за реструктуриране.

Краткосрочни и други дългосрочни доходи на наети лица

Признава се пасив за обезщетения, натрупани за наетите лица по отношение на заплати, годишен отпуск и отпуск по болест в периода, в който съответната услуга се предоставя при недисконтиран размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат платени в замяна на тази услуга.

Задълженията, признати по отношение на краткосрочните доходи на наети лица, се оценяват по недисконтирания размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат изплатени в замяна на свързаната с тях услуга.

Задълженията, признати във връзка с други дългосрочни доходи на заети лица, се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, които се очаква да бъдат направени от Дружеството по отношение на услугите, предоставяни от служителите до отчетната дата.

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Нетекущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	657	546
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	<u>657</u>	<u>546</u>
Текущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	180	162
Текущи задължения към персонала	491	440
Задължения за отпуски	267	306
Задължения за осигурителни вноски	268	190
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	<u>1 206</u>	<u>1 098</u>

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към персонала на дружеството, които следва да бъдат уредени през 2021 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и плащания за възнаграждения, неуредени към края на съответния отчетен период.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две или шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в България и действащия Колективен трудов договор, всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2020 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер. Такава е изготвена и към 31.12.2019 г. Въз основа на това, изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на отчетния периоди са:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	708	699
Разходи за текущ трудов стаж	59	42
Разходи за лихви	3	9
Разходи за минал трудов стаж	25	13
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч	169	32
<i>Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>		(167)
<i>Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	76	(80)
<i>Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от действителен опит</i>	93	279
Извършени плащания през периода	(125)	(87)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	837	708
<i>в т.ч. краткосрочна част (до 1 год.)</i>	<i>180</i>	<i>162</i>

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независими актюери. Дисконтовите фактори се определени като са основани на доходността на емисиите на дългосрочните ДКЦ с 10 годишен матуритет. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Разходи за текущ трудов стаж	(58)	(42)
Разходи за минал трудов стаж	(25)	(13)
Разходи за лихви	(4)	(9)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(87)	(64)

Разходите за текущ и минал трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени отчета за печалбата или загубата.

Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход са:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Актьорски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(76)	80
Актьорски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения		167
Актьорски (печалби)/загуби от действителен опит	(93)	(279)
Общо разходи, признати в друг всеобхватен доход	(169)	(32)

При определяне на настоящата стойност на пенсионните задължения към 31.12.2020 г. са направени следните актьорски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 0,5 % (2019 г. 1.25 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 3 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2019 г.: 3 %)
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2017 г. - 2019 г. (2019 г: 2016 г. - 2018 г.);
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2018 г.: между 0 и 16 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 0,5 % на:

- а) ръста на заплатите
- б) дисконтовата норма
- в) текучество

върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2020 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи (лихви и текущ стаж) от промяна на основните предположения:

	2020 година		2019 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	2	(2)	1	(1)
Изменение на дисконтовата норма	2	(1)	2	(2)
Изменение на текуеството	(2)	2	(1)	2

Ефекти върху размера на отчетеното задължение от промяна на основните предположения:

	2020 година		2019 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	24	(23)	19	(18)
Изменение на дисконтовата норма	(23)	24	(18)	19
Изменение на текуеството	(24)	(23)	(19)	20

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефиниран и доходи на персонала е 5.73 години (31.12.2019 г: 6,1 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000	Пенсиониране по болест BGN '000	общо BGN '000
Плащания през 2021 г.	179 227	1 036	180 263
Плащания през 2022 г.	50 303	391	50 695
Плащания през 2023 г.	72 395	477	72 871
Плащания през 2024 г.	75 375	452	75 826
Плащания през 2025 г.	94 962	609	95 571
	472 262	2 965	475 226

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Изчисленията на сертифициран актюер зависят от някои предположения, които включват избор на дисконтов процент. Необходимо е да се направят съществени предположения при определяне на критериите за включване на облигациите в населението, от което се получава кривата на доходност. Най-съществените критерии при избора на облигации включват размера на емисията на корпоративните облигации, качеството на облигациите и идентифицирането на изключените от тях стойности. Тези предположения се считат за ключов източник на неопределеност на оценките, тъй като сравнително малки промени в използваните допускания могат да имат по-голям ефект върху финансовия отчет на Дружеството през следващата година.

Планът с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

23. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Счетоводна политика

Финансови пасиви първоначално се оценяват по справедлива стойност. В последствие, финансовите пасиви се отчитат по амортизирана стойност (търговски и други задължения, заеми, задължения по лизингови договори), такава са и деривативните финансови инструменти, използвани за хеджиране или финансовите пасиви, държани за търговия при FVPL.

Дружеството отписва финансов пасив само когато задълженията на предприятието са изпълнени, отменени или изтичат.

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Текущи:		
Търговски задължения	485	810
Пасиви (задължения) по договори с клиенти	8 303	3 800
Финансови пасиви		810
Други задължения	144	69
Текущи търговски и други задължения	8 932	4 679

Търговските задължения и начисления включват основно суми, дължими за покупки и текущи разходи. Средният кредитен период, приет за търговски покупки, е 30 дни. За повечето доставчици не се начислява лихва върху търговските задължения. Дружеството има политики за управление на финансовия риск, за да гарантира, че всички задължения се изплащат в рамките на предварително договорени кредитни условия. Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени аванси и извършени услуги.

Получените аванси от клиенти към 31 декември са текущи и са за покупка на готова продукция. От тях в лева са 8 303 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3 800 хил. лв.), в евро - няма (31.12.2019 г.: няма), в щатски долари – няма (31.12.2019 г.: няма).

Ръководството счита, че нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения е приблизително равна (разумна приблизителна оценка) на тяхната справедлива стойност.

През текущия отчетен период няма признати приходи, които да са свързани със задължения за изпълнение, които са били изпълнени през предходната година.

Гаранции за качествено (добро) изпълнение и наемни депозити

Съгласно сключени рамкови договори с основни доставчици за Група "Терем", Дружеството (като компания-майка) съхранява определени суми като гаранция за качествено (добро) изпълнение на договорните ангажменти от страна на доставчиците. Задържаните суми се определят като процент от общия/прогнозен обем на поръчката. Те са безлихвени и са платими в 30 дни след приключване на договора, а за договори за строителни работи – в срок до 3 месеца от приемане на изпълненото СМР. При първоначално признаване, задържаните суми се оценяват по настоящата стойност на свързаните бъдещи парични потоци. Към 31.12.2020 г. задължението по гаранциите за добро изпълнение (87 хил. лв.) е изцяло краткосрочно (с падеж през втората половина на 2021 г.) и е представено като друг краткосрочен пасив. Към 31.12.2020 г. Дружеството няма дългосрочни задължения по задържани суми за качествено изпълнение на договори.

Съгласно сключените договори за оперативен лизинг, Дружеството (като лизингодател) съхранява определени суми – предоставен депозит (2 едномесечни наема) като гаранция за покриване на евентуални задължения на наемателя. Депозитите са представени като други краткосрочни (15 хил.лв.).

Счетоводна политика

Договорни задължения

Приходите се признават на база принципа на начисленията в съответствие със съдържанието на съответния договор. При получаване на пари (аванси) за услуги, които все още не са предоставени, този доход се отлага до пълното им извършване. Този доход се признава като пасив в баланса, за да отрази бъдещите задължения на Дружеството.

Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Пасиви по договори с клиенти – трети лица	8 303	3 800
	8 303	3 800

Пасивите по договори с клиенти към 31.12.2020 г. са към клиенти в страната МО/ВМС , в лева и включват получени авансови плащания за доставка на услуги на стойност 8 303 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3 800 хил. лв.).

Изменението на *пасивите по договори с клиенти, различни от свързани лица* за периода 01.01-31.12.2020 г. е както следва:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
<i>Салдо на 1 януари</i> (пояснителна бележка № 26)	(3 800)	(687)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	3 795	687
Получени плащания от клиенти	(8 298)	(3800)
<i>Салдо на 31 декември</i>	(8 303)	(3800)

24. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Счетоводна политика

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет.

Провизия се признава за онези обекти, за които определянето на данъка е несигурно, но се счита за вероятно да има бъдещ изходящ паричен поток към данъчен орган. Провизиите се оценяват по най-добрата приблизителна оценка на сумата, която се очаква да стане платима. Оценката се основава на преценката на ръководството, подкрепена от предишен опит по отношение на такива дейности и в някои случаи въз основа на специализиран независим данъчен съвет/консултация.

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Данък върху добавената стойност	743	757
Данък върху доходите на физическите лица	99	92
Корпоративен данък	-	-
Данъци върху разходите	12	13
Други данъци	6	6
	860	868

25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на дружеството включват неговия собственик, дъщерни и асоциирани предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица, описани по-долу.

26.1. Сделки със собственика – „Терем - Холдинг“ ЕАД

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
- продажба на продукция	607	1
- покупка на услуги		2
-други (ОМП)	189	101

26.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
<i>Продажба на готова продукция и услуги</i>		
Министерство на отбраната	-	-
„Терем – Хан Крум“ ЕООД – гр. Търговище		
- продажба на продукция	3	1

26.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва управителя и контролора на дружеството. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси и социални плащания	(116)	(102)
Разходи за социални осигуровки	(7)	(12)
Възнаграждения при прекратяване на договори		-
Общо възнаграждения	(123)	(114)

26. РАЗЧЕТИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА В КРАЯ НА ГОДИНАТА

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Текущи вземания от:		
- собственика „Терем Холдинг“ ЕАД	-	27
- „Терем – Хан Крум“ ЕООД – гр. Търговище	4	
Общо вземания от свързани лица	4	27

Текущи вземания от други свързани предприятия:

- Министерство на отбраната	393	1 938
Общо	393	1 938

Текущи задължения към други свързани предприятия:

- Министерство на отбраната	7 866	3 087
Общо	7 866	3 087

Министерство на отбраната, се определя по-скоро като свързано предприятие, поради това че същото упражнява правата на държавата като собственик на Терем-Холдинг ЕАД.

Задълженията към ключов управленски персонал са включени в отчета за финансовото състояние на ред „Задължения към персонала и осигурителни институции” и са в размер на 11 хил. лв. (2019 г.: 14 хил. лв.)

27. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ И БЕЗНАЛИЧНИ СДЕЛКИ

Счетоводна политика

Паричните средства и техните еквиваленти включват парите (по разплащателни, депозитни сметки и каса) и краткосрочни банкови депозити с първоначален матуритет три месеца или по-малко.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви за предоставени заемни средства се включват като постъпления от финансова дейност;
- получените лихви от депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

Нетни трансакции по видове парични потоци

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Пари и парични еквиваленти на 1 януари	4 957	3 557
Нетен паричен поток от оперативна дейност	5 548	1 527
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(243)	(144)
Нетен паричен поток от финансова дейност	-	-
Нетно изменение: увеличение / (намаление) на пари и парични еквиваленти	5 305	1 383
Ефекти от преоценки на пари и парични еквиваленти във валута	(18)	17
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	10 244	4 957

Балансовата стойност на тези активи е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Парите и паричните еквиваленти в края на отчетния период, както е показано по-горе, отчитат изменението и трансакциите по отделните видове парични потоци (оперативна, инвестиционна и финансова дейности), както и политиката по управление на оборотния капитал на Дружеството.

За извършената инвестиционна дейност, Дружеството не е използвало външно заемно финансиране.

*Безналични
трансакции*

През представения отчетен период Дружеството е осъществило следните сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- през 2020 г. Дружеството уредило задължения към 31.12.2020 г. чрез прихващане на насрещни вземания в размер на 134 хил.лв. (2019 г.: 183 хил. лв.).

28. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ

През годината няма предявени гаранционни и правни иски към дружеството.

Във връзка с изпълнението на част от своите договори, дружеството е гарантирало доброто им изпълнение, чрез застрахователни полици.

За Дружеството има издадена банкова гаранция към 31.12.2020 г. за сумата от 20 х.лв.(към 31.12.2019 г. те са били в размер на 20 хил. лв., представляващи обезпечения за получени авансови плащания и за добро изпълнение по търговски договори; гаранциите от края на 2019 г. са освободени на 10.01.2020 г.)

Дружеството е гарантирало доброто изпълнение по текущи договори за обществена поръчка, както и получени аванси по същите договори със собствени средства.

За получени авансови плащания по договори за изпълнение през 2020 година, дружеството гарантира със застрахователна полица „Гаранция в полза на възложител“ на стойност 9 439 х.лв. в полза на Министерство на отбраната.

Дружеството е страна по съдебни дела.

По-важните съдебни дела със съществен интерес, по които дружеството е страна:

1. Търговско дело пред Окръжен съд – гр. Силистра за неоснователно заплатена сума на доставчик .Делото се води във Върховен административен съд.

2. Гражданско дело при Районен съд – гр. Варна срещу бивш служител на дружеството за неоснователно получени възнаграждения (в по-голям размер на 18 хил. лв.). Постановено е Решение на Районен съд – Варна, с което е отхвърлен предявения от „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД иск с правно основание чл. 55, ал. 1 от ЗЗД. В законоустановения срок е депозирана жалба против решение на Районен съд – Варна пред Окръжен съд – Варна;

3. Гражданско дело пред Районен съд Варна от бивш служител за заплащане на 4 хил. лв. обезщетение от страна на Дружеството. Заседанието е отложено за предоставяне на допълнителни писмени доказателства от страна на Дружеството.

Етап на делото: постановено е решение на ВОС, с което е отменено решение 3349/22.07.2020 г. на Районен съд Варна и е постановено ново, с което са отхвърлени исковете на ищеца като неоснователни, същият е осъден да заплати сторените разноски от „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД в двете инстанции.

4. Гражданско дело с ответник: ТЕРЕМ – КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ – Варна" ЕООД заведено от бивш служител за неоснователно дисциплинарно уволнение .Иска е за 7 хил.лв..

Етап на делото: Постановено е решение от Районен съд Варна, с което са отхвърлени исковете на ищеца по чл. 344, ал.1, т.1,2,3 като неоснователни; тече 14 дневен срок за обжалване;

Ръководството на Дружеството счита, че не съществуват рискове, които биха наложили признаване на разходи и задължения във финансовия отчет към 31 декември 2020 година.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Ръководството е извършило преценка на наличната информация за водените от и срещу дружеството съдебни дела, както и е направило оценка/преценка за вероятния изход и евентуални задължения, които биха възникнали за изпълнение при осъдителни решения. В светлината на установените проблеми, от ръководството се изисква да прецени дали е целесъобразно да се признае провизия или дали е по-подходящо да се отложи признаването ѝ до приключване на съдебното производство и евентуално коригиране на отчета.

Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юриконсултите на дружеството, която може да се различава от действителната стойност на вероятното задължение.

Дружеството не е ответник по съществени съдебни дела към датата на издаване на настоящия финансов отчет. По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с юриконсултите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2020 г., различни от досега признатите (към 01.01.2020 г.).

Ангажирани по оперативен лизинг – Дружеството като лизингодател

Дружеството е сключило договори за оперативен лизинг на недвижими имоти – складови площи с първоначален срок до три години. Те съдържат различни опции за прекратяване, както и клауза за подновяване на наемния срок. Вземанията на дружеството са обезпечени с депозити, предоставени от наемателите, в размер на дължими лизингови вноски за един или два месеца (един/два брутни месечни наема), представени като други задължения в размер на 15 хил. лв. Лизингополучателят няма опция за покупка на имота след изтичане на срока за наем.

29. КАТЕГОРИИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Счетоводна политика

Финансовите активи първоначално се оценяват по справедлива стойност.

Дружеството отписва финансов актив само когато договорните права върху паричните потоци от актива изтичат или дружеството прехвърля финансовия актив на друго предприятие и по същество всички рискове и ползи от притежаването на този актив са прехвърлени.

Финансови активи по амортизирана стойност	Дружеството класифицира своите финансови активи по амортизирана стойност само ако са изпълнени и двата от следните критерии:
	• активът се държи в рамките на бизнес - модел, чиято цел е да събира договорните парични потоци, и • договорните условия пораждат парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва.
Финансови активи по справедлива стойност	Финансовите активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) включват:
	• Капиталови ценни книжа, които не се държат за търговия и за които е избрано неотменимо при първоначалното им признаване да бъдат включени в тази категория (те могат да бъдат стратегически инвестиции и други); • Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са единствено главница и лихва, а целта на бизнес модела на Дружеството се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансови активи; • Капиталови инвестиции по справедлива стойност.
	Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVPL) включват:
	• дългови инвестиции, които не отговарят на изискванията за измерване нито по амортизирана стойност, нито по FVOCI; • капиталови инвестиции, които се държат за търговия, и • капиталови инвестиции, за които предприятието не е избрало да признава печалби и загуби от справедлива стойност чрез OCI (друг всеобхватен доход за периода).

Преценки на ръководството

Балансовите стойности и справедливите стойности на финансовите активи и финансови пасиви, включително техните нива в йерархията на справедливата стойност са представени в таблицата по-долу:

	Финансови активи	Пояснение	2020	2019
			BGN '000	BGN '000
Йерархични нива	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност		12 760	6 133
	Търговски и други вземания (без аванси)	18	2 512	1 176
	Вземания от свързани лица (без аванси)	19	4	27
	Пари и парични еквиваленти	20	10 244	4 957
			12 760	6 160
	Финансови пасиви	Пояснение	2020	2019
			BGN '000	BGN '000
Йерархични нива	Финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност		629	831
	Търговски и други задължения (без аванси)	23	629	831
			629	831

Критични
счетоводни
и преценки

В таблицата не е включена информацията за справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които не са оценени по справедлива стойност – за тях може да се приеме, че балансовата им стойност е разумно приближение на тяхната справедлива стойност.

Търговските и други вземания, както и търговските и други задължения, класифицирани като държани за продажба, не са включени в горната таблица (виж пояснителни бележки № 18 и № 23).

30. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

30.1. Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Счетоводна политика

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на пазарите и минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущото управление на риска в дружеството се осъществява от органите на управление. Спазването на политиките и лимитите за експозицията се преглеждат постоянно. Приоритет при управлението на риска е да се осигури финансовата стабилност на предприятието.

Дружеството не сключва или търгува с финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, за спекулативни цели. Ръководството периодично следи рисковете и прилаганите политики за смекчаване на рисковите експозиции.

Основните рискове, на които е изложено дружеството, произтичащи от финансовите инструменти са пазарен риск (включително валутен риск, лихвен риск и ценови риск), кредитен риск и ликвиден риск.

31.1.1.1. Пазарен
риск

Вследствие на използването на финансови инструменти дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на предприятието.

Дружеството е изложено на пазарен риск, произтичащ от промените в пазарните цени на недвижимите имоти.

Няма промяна в експозицията на Дружеството към пазарни рискове или по начина, по който тези рискове се управляват и измерват.

Голяма част от сделките на дружеството се осъществяват в български лева. Ограничен брой транзакции, деноминирани главно в щатски долари, излагат дружеството на валутен риск. Предприятието притежава разплащателни сметки в евро и щатски долари. Преобладаващата част от сделките в евро (деноминирани в български лева, поради фиксирания валутен курс към еврото), редуцират потенциалната волатилност на разчетите и съответно на валутния риск за Дружеството.

Валутният структурен анализ обобщава информацията за експозицията на дружеството към валутния риск, както следва:

Валутен структурен анализ	бележка №	в EUR	в USD	в друга чужд. валута	в BGN	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
31 декември 2020 г.						
Активи в оригинална валута						
Вземания от свързани предприятия	19	-	-	-	4	4
Търговски и други вземания	18	968	-	-	1 540	2 512
Парични средства и парични еквиваленти	20	800	461	-	8 983	10 244
Общо активи в оригинална валута		1 768	461	-	10 527	12 760
Пасиви в оригинална валута						
Търговски и други задължения	23	13	-	-	616	629
Общо пасиви в оригинална валута		13	-	-	616	629

Валутен структурен анализ	бележка №	в EUR	в USD	в друга чужд. валута	в BGN	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
31 декември 2019 г.						
Активи в оригинална валута						
Вземания от свързани предприятия	19	-	-	-	27	27
Търговски и други вземания	18	916	-	-	260	1 176
Парични средства и парични еквиваленти	20	134	965	-	3 858	4 957
Общо активи в оригинална валута		1 050	965	-	4 118	6 160
Пасиви в оригинална валута						
Търговски и други задължения	23	-	-	-	831	831
Общо пасиви в оригинална валута		-	-	-	831	831

Анализ на валутната чувствителност

Дружеството е основно с експозиция към лева. Ефектът от увеличение/намаление на текущите обменни курсове на лева спрямо щатския долар (тъй като курса на лева към еврото е фиксиран) на база структурата на валутните активи и пасиви към края на отчетния период и при положение, че другите променливи, са постоянни, няма да окаже съществено влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал на Дружеството.

Политиката на дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочното финансиране. Отпуснатите заеми от компанията-майка към дъщерните дружества са с фиксирани лихвени проценти.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на дружеството към лихвения риск:

30.1.1.2. Лихвен риск

31 декември 2020 г.	бележка №	безлихвени BGN '000	с плаващ лихвен % BGN '000	с фиксиран лихвен % BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи					
Вземания от свързани предприятия	19	4	-	-	4
Търговски и други вземания	18	2 512	-	-	2 512
Парични средства и парични еквиваленти	20	10 244	-	-	10 244
Общо финансови активи		12 760	-	-	12 760
Финансови пасиви					
Търговски и други задължения	23	629	-	-	629
Общо финансови пасиви		629	-	-	629

31 декември 2019 г.	бележка №	безлихвени BGN '000	с плаващ лихвен % BGN '000	с фиксиран лихвен % BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи					
Вземания от свързани предприятия		27	-	-	27
Търговски и други вземания	18	1 176	-	-	1 176
Парични средства и парични еквиваленти	20	4 957	-	-	4 957
Общо финансови активи		6 133	-	-	6 160
Финансови пасиви					
Търговски и други задължения	23	831	-	-	831
Общо финансови пасиви		831	-	-	831

Рискът за цените на продукцията/услугите/стоките на Дружеството произтича предимно от средносрочни колебанията на цените на специализирания пазар на ремонтни услуги. В тази връзка, ръководството провежда политика по гарантиране на най-рентабилни стратегии за защита от ценови риск, съобразен с тенденциите на пазара на специализирани ремонтни услуги. Базовите корекции се правят към първоначалните балансови стойности на материалните запаси, както и са съобразени с очакванията за повишаване цената на труда.

За минимизиране влиянието от промените в цените на материалните запаси, Дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата и прилагане на гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на клиентите.

30.1.1.3. Ценови риск

30.2. Анализ на кредитния риск

Счетоводна политика

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Кредитният риск на дружеството възниква както от основната му дейност, чрез търговските вземания, така и от неговата финансова дейност, поети ангажменти по гаранции, и депозити в банки.

30.2.1. Търговски и лизингови вземания

Дружеството следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. За да се сведе до минимум кредитният риск, Дружеството използва публично достъпна финансова информация и собствени търговски данни, за да оцени своите основни клиенти. Освен това, Дружеството прави преглед на възстановимата стойност на всеки търговски дълг и дългова инвестиция на индивидуална база в края на отчетния период, за да се гарантира, че се прави адекватна оценка за намаляване на загубата от несъбираеми суми.

Дружеството използва матрици за провизиране на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти (виж пояснителна бележка №18).

За да обезпечи вземанията си по договорите за оперативен лизинг, дружеството изисква от наемателите си да предоставят депозит. В допълнение, вземанията по оперативен лизинг се обект на постоянен преглед, в резултат на което експозицията на дружеството за несъбираеми вземания е сведена до минимум.

Във връзка с оповестеното в пояснителни бележки № 18, 19 и 20, максималната кредитна експозиция на дружеството, при условие, че неговите контрагенти не изпълнят своите задължения по повод на признатите от дружеството финансови активи, възлиза на съответната им стойност по отчета за финансовото състояние към 31 декември 2020 г.:

	2020 BGN '000	2019 BGN '000
Финансови активи:		
Търговски и други вземания <i>(без аванси)</i>	2 512	1 176
Търговски вземания от свързани лица <i>(без аванси)</i>	4	27
Финансови вземания от свързани лица <i>(без аванси)</i>		
Пари и парични еквиваленти	10 244	4 957
Балансова стойност	12 760	6 160

Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, поради което за тях към 31 декември 2020 г. не е оценена провизия за кредитна загуба в съответствие с МСФО 9.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителна кредитна загуба към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските вземания (без предоставените аванси), а също и на вземанията от свързани лица, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Дружеството притежава обезпечения (банкови гаранции) за покриване на кредитните си рискове, свързани с направени авансови плащания към подизпълнители на значителна стойност.

30.2.2. Съдебни и присъдени вземания

При преценката на събираемостта на съдебните и присъдените вземания ръководството прави индивидуален анализ на цялата експозиция от всеки контрагент (тип контрагент) с оглед установяване на реалната възможност за събирането им. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена или е с гарантирана събираемост. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

30.2.3. Парични средства

За да управлява нивото на кредитния риск, Дружеството работи с утвърдени банкови институции, избрани след състезателна процедура, съгласно методология в раздел III на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Ръководството следи текущо за промяната на рейтинга на съответната банка, за да оцени наличието на завишен кредитен риск, текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Високата степен на несигурност, в условията на пандемията Covid-19, доведоха до преразглеждане на преценките и допусканията (за нуждите на оценките на кредитните загуби), както и на кредитните условия на взаимоотношенията с контрагентите. Тези предположения са източник на неопределеност на оценките и могат да повлияят (в не толкова съществена степен) върху финансовия отчет на Дружеството през следващата година.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Счетоводна политика

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството управлява ликвидния риск чрез непрекъснато наблюдение на прогнозните и действителните парични потоци, както и чрез съпоставяне на матуритетните профили на финансовите активи и пасиви. Дружеството държи пари в разплащателни и депозитни сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Наличните парични средства и търговските вземания не надвишават необходимостта от изходящ паричен поток.

Дружеството е сключило лизингови договори с платежоспособни наематели и следи стриктно своевременното събиране на вземанията си.

Въз основа на детайлите на договорите за падежа на недеривативните финансови пасиви с договорени периоди на погасяване е изготвена таблица, която отразява информацията за недисконтираните парични потоци от финансови пасиви на базата на най-ранната дата, на която Дружеството следва да уреди задълженията. Таблицата включва също и паричните потоци за лихви и главници:

Ликвиден риск

31 декември 2020 г.	Текущи		Нетекущи	
	до 6 месеца	между 6 и 12 месеца	от 1 до 5 години	над 5 години
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Недеривативни финансови пасиви</i>				
Търговски и други задължения	629			
Задължения към свързани лица				
Общо	629			
 31 декември 2019 г.				
<i>Недеривативни финансови пасиви</i>				
Търговски и други задължения	810	-	-	-
Задължения към свързани лица				
Общо	810	-	-	-

Дружеството управлява ликвидния риск чрез непрекъснато наблюдение на прогнозните и действителните парични потоци, както и чрез съпоставяне на матуритетните профили на финансовите активи и пасиви. Наличните парични средства и търговските вземания не надвишават необходимостта от изходящ паричен поток.

31. ОЦЕНЯВАНЕ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Счетоводна политика

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) *определени търговски и други вземания и задължения и други* б) на неповтаряща се (периодична) база – *нефинансови активи като имоти, машини и оборудване*.

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива, съобразно йерархията на справедливата стойност.

Нивата на йерархията на справедливата стойност от 1 до 3 се основават на степента, до която справедливата стойност се наблюдава:

- измервания на справедлива стойност от първо ниво са тези, получени от котираны цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- оценките на справедлива стойност от второ ниво са тези, получени от входящи данни, различни от котираните цени, включени в Ниво 1, които са наблюдавани за активи или пасиви, или директно (т.е. като цени), или индиректно (т.е. получени от цени); и

• оценки на справедливата стойност от трето ниво са тези, получени от техники за оценка, които включват входящи данни за актива или пасива, които не се основават на наблюдавани пазарни данни (ненаблюдаеми входове).

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво, с оглед на използваната за него значима входяща информация при определяне на справедливата му стойност.

Дружеството прилага основно справедлива стойност на Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет на повтаряема база, Дружеството прави преценка към датата на всеки индивидуален отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

За финансовите активи и пасиви на дружеството, класифицирани на ниво 2 и 3, се прави оценяване като се използват собствени експерти или експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на отделните активи и пасиви. Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Някои активи са представени с балансовите си стойности, като се счита, че тези стойности не се различават съществено от техните справедливи стойности:

31.1.
Оценяване по справедлива стойност на финансовите активи

31.2.
Определяне на справедливата стойност на финансовите активи

31 декември 2020 г.	бележка №	Балансова ст-ст BGN '000	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Вземания от свързани предприятия	19	4	-	-	4	4
Търговски и други вземания	18	2 512	-	-	2 512	2 512
Парични средства и парични еквиваленти	20	10 244	-	-	10 244	10 244
Общо финансови активи		12 760	-	-	12 760	12 760
Финансови пасиви						
Търговски и други	23	629	-	-	629	629

задължения						
Общо финансови пасиви		629	-	-	629	629
31 декември 2019 г.	бележки №	Балансова ст-ст BGN '000	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Вземания от свързани предприятия	19	27	-	-	27	27
Търговски и други вземания	18	1 176	-	-	1 176	1 176
Парични средства и парични еквиваленти	20	4 957	-	-	4 957	4 957
Общо финансови активи		6 160	-	-	6 160	6 160
Финансови пасиви						
Търговски и други задължения	23	810	-	-	810	810
Общо финансови пасиви		810	-	-	810	810

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовата отчетност. Ръководството е определило подходящите техники за оценка и входящи данни за измерване на справедливата стойност.

При оценката на справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва пазарно наблюдавани данни до степеня, в която е налична. Когато не са налични входящи данни от ниво 1, Дружеството ангажира квалифицирани оценители за извършване на оценката.

Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

31.3. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи	Данните по-долу представят нивата в йерархията на нефинансови активи (различни от инвестиционни имоти) към края на отчетния период - 31 декември 2020 г. и към края на сравнимия отчетен период - 31 декември 2019 г.:				
	31 декември 2020 г.	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
	Имоти, машини и съоръжения:				
	- земи			50	50
	- сгради			1 448	1 448
	31 декември 2019 г.	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
	Имоти, машини и съоръжения:				
	- земи	-	-	50	50
	- сгради	-	-	1 616	1 616

За нефинансовите активи от ниво 3 не е извършвана оценка по справедлива стойност. Представените стойности са балансовите стойности, след извършения преглед по реда на МСС 36 и признатите обезценки.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за едноличния собственик на капитала като определя цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционната си програма в съответствие с нивото на различните видове риск.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи.

33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Към датата на изготвяне на този финансов отчет в Дружеството няма прекаратени договори с клиенти и доставчици. При тези условия, ръководството предприема всички препоръчани мерки за ограничаване разпространението на заразата включително чрез информирание на служителите за изпълнение на определени мерки, осигуряване на защитни предпазни средства и дезинфектанти, ограничаване на пътуванията, ограничаване достъпа на външни лица.

Поради непредсказуемата динамика на развитие на COVID 19 ефектите върху бизнеса е практически невъзможно да бъдат оценени с точност във времето и обхвата. В случай на разрастване на пандемията, каквито индикации има от началото на месец октомври 2020 г., както и появилите се нови щамове с разпространение по целия свят, са възможни евентуални сътресения при работата на Дружеството, предвид силната обвързаност с международния пазар от една страна, а от друга – евентуална нужда от принудителни действия по карантиниране. Рискът е основно в дългосрочен план да се намалят обемите на работа поради намаления стокообмен в световен мащаб, намаленото корабоплаване, или поради изпаднали във фалит и неплатежоспособност корабособственици.

Covid-19 представлява риск за здравето и безопасността на служители, подизпълнители и клиенти на „Терем-КРЗ Флотски арсенал- Варна“ ЕООД. Ръководството дава приоритет на здравето и безопасността и е внедрило работни практики и протоколи за Covid-19 в съответствие с най-новите насоки от правителството, органите за обществено здраве и Оперативния щаб.

Ръководството е актуализирало своите прогнози с най-добрата си оценка за въздействието на тези рискове и е отразило това в преценката си за действащо предприятие и жизнеспособен бизнес.

Между датата на индивидуалния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития (с изключение на горепосоченото), които да влияят на

информацията представена в този финансов отчет, и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания за годината, приключваща на 31 декември 2020 година, освен изброените по-горе.

34. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет към 31 декември 2020 г. (включително и сравнителната информация) е подписан от ръководството на 10.03.2021 г. и се предоставя за одобрение на едноличния собственик на капитала.

Подписан на 10.03.2021 г. от:

Управителя

(инж. Данаил Славов)

Главен счетоводител (Съставител):

(Владислава Стоянова)